Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 7 июль 1970 йил, сешанба ◆ № 157 (14.623). ◆ Баҳоси 2 тийин.

УМУМХАЛҚ ВАЗИФАСИ

ПРАВДА

2-3 июлда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлиб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қишлоқ хўжалиги соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми «Қишлоқ хўжалиги соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қабул қилиб, бу қарорда ўртоқ Л. И. Брежнев докладида айтиб ўтилган хулосалар ва таклифларни маъқуллади. Пленум қишлоқ хўжалигимизнинг ривожланиш натижаларини якунлади ва уни янада тезроқ юксалтиришнинг кенг программасини белгилаб берди.

Пленум шуни қайд қилдики, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида ҳозирги беш йиллик планни бажаришни тугалламоқда. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг куч-ғайрати туфайли шу йиллар мобайнида экономика ва маданиятни ривожлантиришда, меҳнаткашлар фаровонлигини оширишда катта ютуқлар қўлга киритилди. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари партия XXIII съездининг ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини бажара бориб, шаҳар меҳнаткашларининг актив ёрдами билан қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга эришдилар. 1966—1969 йилларда ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг йиллик ўртача миқдори 79 миллиард сўмни ташкил этди, бу эса бундан олдинги беш йилликдагига нисбатан 12,7 миллиард сўм кўпдир. 1966—1969 йилларда доннинг ялпи ҳосили йилига ўрта ҳисобда 162 миллион тоннани ташкил этди ёки 1961—1965 йиллардагиға нисбатан қарийб 25 процент кўп бўлди, шу билан бирга бу ўсиш асосан ҳосилдорликни ошириш йўли билан қўлга киритилди. Чорвачиликда ҳам худди шундай ўзгаришлар рўй берди. Чорва ва паррандаларнинг маҳсулдорлиги анча ошди.

Бу ютуқлар химиялаштириш, ерларни мелиорация қилиш ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини комплекс механизациялаш, колхозлар ва совхозларни ривожлантиришда иқтисодий стимулларни ошириш борасида партия ишлаб чиққан йўл амалга оширилаётганлигининг бевосита натижаси бўлди. Қишлоқ хўжалигига сарфланаётган капитал маблағлар анча кўпайди, қишлоққа минерал ўғит, ғалла комбайнлари, автомашиналар ва бошқа техникани етказиб бериш кўпайди. Шу чора ва тадбирлар таъсири остида совхозлар ва колхозлар экономикасида катта ижобий ўзгаришлар рўй берди, қишлоқ меҳнатчиларининг моддий фаровонлиги ошди, қишлоқларда уй-жой, маданий ва маиший қурилиш муваффақиятли олиб борилмоқда.

Ҳозир бизнинг қишлоқ хўжалигимиз олдида катта миқёсдаги янги вазифалар пайдо бўлмоқда. СССРда социализм қурилганлиги ва ҳамда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида халқ олиб бораётган самарали иш меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ўстирди ва уларнинг ҳамма талаб-эҳтиёжларини ошириб юборди. Мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хом ашёга талаби тобора ўсиб бораётганлиги нуқтаи назаридан қарасак қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ҳозирги даражасини етарли деб бўлмайди. Дон, пахта ва бошқа техника экинлари маҳсулоти, сабзавот ва мева етиштиришни янада кўпайтириш зарур. Аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига, айниқса гўштга бўлган талаби ҳали ҳам унчалик қондирилаётгани йўқ.

Қишлоқ хўжалигимиздаги қийинчиликларнинг антисоветчилар ўйлаб чиқараётган уйдирмаларга ҳеч бир алоқаси йўқ. Булар ўсиш қийинчиликлари бўлиб, экономикамиз ривожланиб бораётган ҳозирги шароитда қишлоқ хўжалигига табиий равишда тағин ҳам юқори талаблар қўйилаётганлигини кўрсатиб турибди.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш вазифасини муваффақиятли ҳал қилиш қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини тезроқ мустаҳкамлашни, уни техника билан қайта қуроллантиришни ғоят зарур иш қилиб қўяётганлигини Пленум кўрсатиб ўтди. Яна шуни кўрмаслик мумкин эмаски, бир қанча областлар, ўлкалар ва республикалардаги партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари колхозлар ва совхозлар ишини маҳсулот етиштиришни кўпайтирмоқ, унинг таннархини пасайтирмоқ учун резервлардан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланишга тузук йўлламаётирлар, хўжасизлик, планни бажаришдаги интизомсизлик фактларига, маҳаллийчиликка ва давлат ҳисобига яшаш кайфиятларига, ерлардан қишлоқ хўжалигига алоқаси бўлмаган мақсадлар учун нотўғри фойдаланиш ҳолларига индамай қараб келмоқдалар. Ҳосилдорлик ҳали ҳам паст бўлган, ер, техника, ўғит ва бошқа моддий ресурслардан ёмон фойдаланаётган, чорва туёғи ва унинг маҳсулдорлиги секинлик билан ошаётган колхозлар ва совхозлар оз эмас. Баъзи колхозларда асосий фондларни ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни кенгайтиришга кам маблағ ажратилмоқда.

Партия, совет, планлаштириш, қишлоқ хўжалик органларининг, қишлоқ хўжалигидаги моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш проблемаларини ҳал қилиб беришга алоқадор бўлган саноат министрликларининг ишидаги камчиликлар Пленумда танқид қилиниб ўтди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини яна анча юксалтириш катта халқ хўжалик вазифаси, сиёсий вазифа эканлиги, бу вазифани ҳал қилишдан ҳозирги вақтда ҳеч ким четда туриши мумкин эмаслиги уқтириб ўтилди.

Ҳозирги шароитда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш, техника билан қайта қуроллантириш, уни янада ривожлантириш суръатларини белгилаб бераётган ҳал қилувчи омилдир.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми уқтириб ўтдики, «Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш асосида уни янада тезроқ тараққий эттириш—яқин даврдаги асосий ва биринчи навбатдаги вазифаларнинг биридир. Колхоз ва совхозларда ер ва техникадан фойдаланишни яхшилаш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини анча ўстириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини камайтиришга эришиш зарур».

Пленум барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш ҳамда дон, пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, сабзавот ва мева, картошка ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни тўхтовсиз кўпайтиришни таъминлаш учун умумхалқ курашини ташкил этишни деҳқончилик соҳасидаги энг муҳим вазифа қилиб қўйди. Шу мақсадда ҳар бир колхоз ва совхозда деҳқончилик маданиятини юксалтиришга, тупроқнинг унумдорлигини оширишга, энг серҳосил навларни жорий қилишга, алмашлаб экишни ўзлаштиришга, ҳосил нобудгарчилигининг олдини олишга доир самарали чоралар системасини ишлаб чиқиш, изчиллик ва сабот билан амалга ошириш зарур. Дон етиштиришни кўпайтириш асосий проблема бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Доннинг ҳар йилги ўртача ялпи ҳосилини эндиги беш йилликда 195 миллион тоннага етказиш зарур. Эндиги беш йилликда давлат йўли билан дон харид қилиш плани йилига 60 миллион тонна миқдорида белгиланди, шунингдек доннинг камида 35 процентини асосий харид нархига 50 процент устама қўйиб, оширилган нархлар билан пландан ташқари сотиб олиш зарурлиги белгилаб қўйилди. Пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, зиғир поя толаси, сабзавот, картошка, мева, резавор, узум, чой ва бошқа деҳқончилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш эндиги беш йилликда анча кўпайтирилади. Барча деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш, давлат планларини бажариш ва пландан ташқари маҳсулот сотишда актив қатнашиш—колхозлар ва совхозларнинг энг биринчи бурчи.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва СССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга алоҳида аҳамият бермоқдалар ва бундан колхозлар ҳамда совхозларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш чораларини кўрдилар. Пленум шу чораларни маъқуллаб, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларидан чорвачиликдаги камчиликларни кескин равишда йўқотишни, чорва ва паррандани кўпайтириш билан бир вақтда уларнинг маҳсулдорлигини оширишни талаб қилди. Чорвачиликнинг ем-хашак базасини бутун чоралар билан ривожлантира бериш ва мустаҳкамлаш, фермалар қуришни, чорвачиликни техника билан таъминлашни, чўчқа гўшти, сут етиштириб берадиган, қора молларни боқиб, семиртириб берадиган йирик саноат комплекслари барпо қилишни тезлаштириш зарур. Янги паррандачилик фабрикалари қурилади, механизациялаштирилган қўйчилик фермалари барпо қилинади. Партия ва давлат чорвачиликни ҳар томонлама юксалтиришни таъминлайдиган зарур чораларни кўрмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, колхозлар ва совхозларни замонавий машина техникаси билан қуроллантириш, уларни минерал ўғитлар билан таъминлаб туриш, ерларни мелиорация қилишни кенг ривожлантириш яқин йиллар ичида бизнинг марказий вазифамиз бўлиши лозимлигини уқтириб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг янги беш йилликда қишлоқ хўжалигининг эҳтиёжлари учун давлат капитал маблағларидан 77,6 миллиард сўм, шу жумладан, қурилиш-монтаж ишларига 45,9 миллиард сўм ажратиш тўғрисидаги қарорини маъқуллади. Шу билан бир вақтда беш йиллик планда колхозларнинг ўзлари сарфлайдиган 43 миллиард сўм капитал маблағни зарур моддий-техника ресурслари билан тўла равишда таъминлаш кўзда тутилади. Беш йилликнинг охирига бориб, минерал ўғит ишлаб чиқариш 90 миллион тоннага етказилади ва ўғитларнинг сифати анча оширилади. Колхозлар ва совхозларда минерал ва органик ўғитлардан фойдаланишни яхшилаш чораларини кўриш даркор.

Пленум ерларни мелиорация қилишнинг жуда катта халқ хўжалик аҳамияти борлигини уқтириб ўтди. Эндиги беш йилликда янги суғорилаётган уч миллион гектар ер ишга туширилади, намгарчилик ҳаддан ташқари кўп бўлган районларда 5 миллион гектар майдонда мелиорация системалари қурилади, камида 8 миллион гектар майдондаги ўтлоқ ва яйловлар тубдан яхшиланади. Мавжуд мелиорация системаларини реконструкция қилиш борасида катта ҳажмдаги ишлар бажарилиши керак. Мелиорация қилинган ерлардан фойдаланишни яхшилаш, тупроқ эрозияси билан курашга ва иҳота дарахтзорларини кўпайтиришга доир комплекс ишларни тағин ҳам кенг миқёсда ўтказиш кўзда тутилади. Бу — юксак даражада интенсив ва барқарор қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини вужудга келтириш йўлидир.

Ишлаб чиқаришни механизациялаш — меҳнат унумдорлигини оширишнинг ва маҳсулот таннархини пасайтиришнинг негизидир. Пленум яқин йиллар ичида трактор машинасозлигини қишлоқ хўжалик ва мелиорация машинасозлигини янада ривожлантиришни таъминлаш, янги беш йилликда тракторлар, қишлоқ хўжалик ва мелиорация машиналари, транспорт машиналари ва запас қисмлар чиқаришни анча кўпайтирмоқ учун, шу саноат тармоқларида қўшимча ишлаб чиқариш қувватларини вужудга келтиришни зарур деб топди. Чорвачиликдаги сер меҳнат ишларни механизациялашга, бу ишларни комплекс равишда ўтказишга алоҳида эътибор берилади. Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш суръатлари тезлаштирилади. Қишлоқ хўжалиги учун машиналар, ускуналар ва запас қисмларни мавжуд қувватлардан яхшироқ фойдаланиш йўли билан қўшимча равишда ишлаб чиқаришни ташкил этган бир қанча саноат министрликларининг ташаббуси маъқулланди.

Пленум қишлоқ хўжалигини механизатор кадрлар билан таъминлаш проблемасининг аҳамияти катта эканлигини уқтириб ўтди. Механизатор—қишлоқдаги энг зарур киши. Механизатор кадрларга ҳар доим диққат-эътибор бериб, ғамхўрлик қилиш лозим. Уларни колхозлар ва совхозларда доимий сақлаб қолиш учун, бутун кучни сарфлаб, юксак даражада унумли меҳнат қилишлари, уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, маънавий стимулларни кучайтириш, турмушини яхшилаш учун шароит яратиб бериш зарур.

Пленум қишлоқ хўжалик маҳсулотини ва хом ашёни қайта ишлаб берувчи саноатнинг қувватларини янада кенгайтириш вазифаларини қўйди. Қишлоқ қурилиши министрлигининг, колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш қишлоқ учун қурилиш материаллари чиқаришни кўпайтириш чоралари кўрилади.

Қишлоқ хўжалиги проблемаларини ҳал қилишда фаннинг роли жуда катта. Пленум совет олимлари кўпгина катта тадқиқотлар ўтказганликларини, бу тадқиқотларни қўлланиш қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши даражасини, меҳнат унумдорлигини оширишга, меҳнатнинг сарфланишини камайтиришга ва маҳсулот таннархини пасайтиришга имкон беришини қайд қилиб, қишлоқ хўжалик соҳасидаги илмий тадқиқотларни янада ривожлантиришга, фаннинг колхоз ва совхоз ишлаб чиқариши билан алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга жуда катта аҳамият берди.

Пленум СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлари академиясига, СССР Министрлар Советининг Фан ва техника Давлат комитетига ҳамда СССР Фанлар академиясига қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг перспектив проблемаларини ҳал қилиб беришни, қишлоқ хўжалик экинларининг янги сермаҳсул навларини, чорва молларнинг юксак даражада маҳсулдор зотларини етиштириб, практикага тез жорий қилишни, маҳсулотнинг ҳар бир турини ва механизациянинг янги воситаларини, ишлаб чиқаришнинг энг самарали ва тежамли технология жараёнларини колхозлар ва совхозлар учун ишлаб беришни, ўсимлик ва ҳайвонларнинг зараркунандалари ва касалликларига қарши курашишнинг янги методларини тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқаришга жорий қилишни назарда тутиб, илмий муассасаларнинг фаолиятини яхшилаш чораларини амалга оширишни топширди. Бунинг учун қишлоқ хўжалик илмий муассасаларининг ва ўқув юртларининг моддий-техника базаси мустаҳкамланади. Шу билан бир вақтда илмий тадқиқотларнинг натижаларидан ишлаб чиқаришда тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланиш, фан қўлга киритган ва илғор практика синовидан ўтган янгиликларнинг ҳаммасини планли равишда жорий қилиш зарур.

КПСС Марказий Комитети Пленуми партия ташкилотларининг, барча партия ва давлат кадрларининг диққат-эътиборини интизомни, топширилган иш учун шахсий жавобгарликни ошириш зарурлигига, совет Қонунларига қатъий равишда риоя қилиш ва бу қонунларни ижро этишга жалб қилди. Ер тўғрисидаги Қонунга, колхознинг янги Уставига риоя қилиш қишлоқ меҳнатчилари учун алоҳида аҳамиятга эга.

(Давоми иккинчи бетда).

ҚАРДОШ Тожикистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Фарғона области далаларида бўлиб, мўл ҳосил учун курашаётган деҳқонларнинг ишлари билан танишмоқда. Тожикистонлиқ пахтакорлар областнинг Киров, Ўзбекистон, Риштон ва Олтиариқ районлари пахтазорларини кўздан кечиришди. Суратда: Исфара район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи Маъруф Жалилов ва Матчо районидаги Куйбишев номли колхоз механизатори Шариф Диёров ўртоқлар Олтиариқ районидаги «Ленинград» колхози ғўзаларини кўздан кечиришяпти. Шу колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Юсуф Абдуллаев ҳам улар билан бирга.

Г. Бойко фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

УНУМЛИ ВА ТЕЖАМЛИ

Мирзачўл районидаги «Мирзачулсовхозстрой» тресги бинокорлари ўтган йили битум эритиш ва қурилма, объектларнинг сиртини битум билан мойлаш ишини асосан қўлда бажаришарди. Трестнинг бош механиги З. Хорошевнинг бу ишни марказлаштириш ва тўла механизациялаш ҳақидаги таклифи кўпчиликнинг оғирини енгил қилди.

Рационализаторлик таклифи қанчалик унумли ва тежамлилигини қуйидаги фактлардан билиш мумкин. Илгари 100 квадрат метр жойни битум билан мойлаш учун 24 сўм 39 тийин сарфланарди. Энди шунча жойни мойлаш учун 6 сўм 3 тийин ҳаржланяпти. Нобудгарчиликка ҳам чек қўйилди. Таклифнинг йиллик фойдаси 3586 сўмни ташкил этади.

СССР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУХАРЕСТГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС ва Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетлари ҳамда СССР ва Руминия Социалистик Республикалари ҳукуматлари келишиб олганликларига биноан СССР Министрлар Совети Раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Н. Косигин бошчилигида, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси расмий дўстона визит билан 6 июлда Бухарестга жўнаб кетди.

Делегация составида—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Руминия Социалистик Республикасидаги элчиси А. В. Басов бор.

Визит чоғида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Руминия Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида янги Шартнома имзолаш назарда тутилади. (ТАСС).

БУЮК ҒАМХЎРЛИК

РЕДАКЦИЯМИЗНИНГ ОБЛАСТЛАРДАГИ МУХБИРЛАРИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИДАН БИР НЕЧА КИШИГА МУРОЖААТ ҚИЛИБ, УЛАРДАН КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ БЕЛГИЛАГАН ТАДБИРЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЮЗАСИДАН ЎЗ ФИКР-МУЛОҲАЗАЛАРИНИ БАЁН ЭТИШНИ ИЛТИМОС ҚИЛДИЛАР. ДЕҲҚОНЛАР ЮРАК СЎЗЛАРИНИ ҚУЙИДАГИЧА ИФОДА ЭТДИЛАР.

Мамажон ДАДАЖОНОВ — Мирзачўл районидаги Ленин номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ҳозирги даврда жуда муҳим бўлган масалани муҳокама қилди. Саноатимиз мислсиз тараққий этаётган, замонавий техника кўплаб ижод қилинаётган, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжлари тобора ошаётган шу дамларда социалистик қишлоқ хўжалигини тағин ҳам зўр бериб ривожлантиришни замоннинг ўзи тақазо этмоқда. Марказий Комитет Пленуми материалларида, хусусан ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида пахта етиштиришни янада кўпайтиришга жиддий эътибор берилди. Сирдарё области алоҳида тилга олинганлиги партиямизнинг чўлқуварларга нисбатан кўрсатаётган ғоят катта ғамхўрлигининг ёрқин намунасидир.

Мирзачўл ерларида пахтачиликни ривожлантириш истиқболи катта. Фақат бу ерда ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаб бориш зарур. Ўшандагина деҳқон ердан истаган ҳосилини олаверади. Буни лоақал совхозимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу йил 5100 гектар майдонда ғўза ўстиряпмиз. Давлатга камида 10 минг тонна пахта етказиб бермоқчимиз. Бунинг учун ҳамма имкониятларимиз бор. Чунончи барча майдонларда тўла гектарлар ҳосил қилинган. Агротехника муддатларида парвариш қилинаётган ғўзалар гуллаб ётибди.

Ҳайитбой АНОРБОЕВ — Зомин районидаги 1-«Зомин» совхозининг директори. Яқиндагина ўз ишини тамомлаган тарихий Пленумда мамлакатимизда дон етиштиришни янада кўпайтириш масаласига ҳам алоҳида эътибор берилди. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми дон етиштириш юзасидан ҳар бир республика бўйича топшириқлар ҳам белгилади. Бу биздан бундан буён янада ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишни талаб этади.

Пленум материалларини ўрганар эканмиз, унинг ҳар бир сатрини ўзимиз учун дастуриламал деб ҳисоблаймиз. Чунки, Пленум ҳужжатларида совет халқларининг туб манфаатлари кўзлангандир. Совхозимиз ғаллакорлари давлатга қарийб 4800 тонна сифатли дон етказиб бериб, йиллик планни аллақачонлар бажариб қўйган эди. Пленум қарорларига жавобан биз планга қўшимча равишда яна 500 тоннадан кўпроқ дон топширишга аҳд қилганмиз. Аҳдимиз қатъий.

Шу кунларда ғалла ўрим-йиғими жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Айни вақтда келгуси йил мўл ҳосилига ҳам замин яратмоқдамиз. Ғалласи ўриб олинган майдонлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Шу билан бирга чорва моллар учун кўплаб сомон жамғарилмоқда. Ғалла майдонларимиз келгуси йили тағин ҳам кенгайтирилади. Мақсадимиз — Пленум қарорларини сўзсиз амалга оширишдан иборатдир.

Муҳаммаджон ҚОСИМОВ — Қўрғонтепа районидаги «Победа» колхозининг ферма мудири. Аҳолининг гўшт, сут, ёғ ва бошқа чорвачилик маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжлари ортиб бораётганлигини КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми алоҳида таъкидлаб ўтди. Фермамиз ходимлари Пленум ҳужжатларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладини сатрма-сатр ўқиб, ўрганмоқдалар ва ўз устларига оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Тўфахон Шарипова, Қимматхон Абдурасулова, Холисхон Рўзиева ва Ортиқхон Тўрабоева каби сигир соғувчиларимиз йиллик планни 1-ноябрга қадар бажаришга аҳд қилишди.

Давлатга сут сотиш юзасидан белгиланган ярим йиллик планни бажарганимизга анча бўлди. Жами 397 тонна сут топшириб, бу соҳада йиллик планни ҳам Улуғ Октябрь байрами арафасида бажаришга сўз бердик. Шунга эришсак, Пленум қарорларига амалий иш билан жавоб берган бўламиз.

Уринбой ТАЙЛОҚОВ — Риштон районидаги «Сўх» совхозининг бригада бошлиғи. Меҳнаткашлар дастурхонига кўплаб ноз-неъматлар етказиб беришга даъват этилган совхозимиз коллективи КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ҳужжатларини қизғин кутиб олди, ва кенг муҳокама қилмоқда. Пленум материалларида сабзавот, картошка, мева ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни янада кўпайтириш режалари белгилаб берилди. Биз ана шу режаларга амал қилиб, ички имкониятларимизни қидириб топмоқдамиз ва ишга солмоқдамиз.

Бригадамиз аъзолари 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 165 центнердан картошка етиштиришга сўз беришган. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган докладини ва Пленум қарорини ҳар тарафлама пухта ўрганиб, ўз устимизга қўшимча мажбурият олдик: яна ҳар гектар ердан планга қўшимча равишда 5 центнердан картошка топширмоқчимиз.

6 ИЮЛЬ

Ғалла ЎРИМ-ЙИҒИМИ

Республика областларида ғалла ўрим-йиғими ва дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

1-стун—бир кунда ўрилган майдон (гектар ҳисобида); 2-стун—мавсум бошидан буён (гектар ҳисобида); 3-стун—планнинг бажарилиш процентн, 4-стун—бир кунда тайёрланган дон (тонна ҳисобида), 5-стун—мавсум бошидан буён (тонна ҳисобида), 6-стун планнинг бажарилиш проценти,

	1	2	3	4	5	6
Андижон	—	8.700	100.0	—	188	—
Фарғона	89	4.317	88.1	35	318	—
Сирдарё	2.844	157.822	86.1	882	44.220	107.8
Қашқадарё	7.163	234.676	81.8	907	61814	128.3
Самарқанд	8.405	295.030	79.7	2,022	56.758	97.8
Наманган	177	7.813	76.6	24	437	—
Бухоро	171	7.030	65.1	62	1.445	—
Сурхондарё	440	38.738	63.3	—	8.425	105.3
Тошкент	2.202	53.365	57.9	671	9.675	87.9
Республика бўйича:	20.991	807.491	78.5	4603	183.280	110.4

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш асосида уни янада тезроқ тараққий эттириш—яқин даврдаги асосий ва биринчи навбатдаги вазифаларнинг биридир. Колхоз ва совхозларда ер ва техникадан фойдаланишни яхшилаш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини анча ўстириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг таннархини камайтиришга эришиш зарур.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИДАН).

УМУМХАЛҚ ВАЗИФАСИ

(Боши биринчи бетда).

Партия белгилаб берган ишлар программаси қишлоқ хўжалиги соҳасида илгари қилган ишларимизнинг ҳаммасидан ҳам катта. Бу эса партиянинг, барча партия ташкилотларининг кўпроқ куч-ғайрат билан ишлашини, уларнинг сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти даражасини оширишни, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақасини кенг авж олдиришни талаб қилади. Партия социалистик мусобақани омманинг ташаббускорлигини, сиёсий ва меҳнат активлигини авж олдиришнинг қудратли воситаси деб билади. Қишлоқдаги социалистик мусобақани ташкил этишда бўлган катта камчиликларни тугатиш, шу ишга расмиятчилик билан қараш ҳолларининг рўй беришига йўл қўймаслик зарур. Мусобақани ташкил этиш, социалистик мажбуриятлар ҳар томонлама асосли бўлиши, меҳнаткашлар коллективларининг ва айрим кишиларнинг ташаббуси ва тажрибасини ифодалаб, меҳнатчиларни ижодкорликка, резервлар ва имкониятлардан яхшироқ, тағин ҳам тўлароқ фойдаланишга, жуда қаттиқ иқтисодий тежашга, меҳнат унумдорлигини тинимсиз оширишга рағбатлантирадиган бўлиши учун кураш формалари ва методларини такомиллаштириш борасида муттасил ва актив иш олиб бориш талаб қилинади. Шу мақсадда партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишининг барча воситаларидан фойдаланишлари лозим. Ишлаб чиқаришда энг яхши натижаларга эришиш учун моддий ва маънавий рағбатлантириш системасини такомиллаштириш зарур.

Партия Марказий Комитети колхозлар ва совхозларнинг меҳнатчиларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларини беш йилликнинг якунловчи йили бўлган 1970 йилни қишлоқ хўжалигимизнинг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятлар билан нишонлашга чақирди.

Ўрток Л. И. Брежнев докладида айтиб ўтилганидек «Биз мўлжаллаётган тадбирларнинг ҳаммаси колхоз тузумини ва совхозларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилиши шак-шубҳасиздир. Мўлжалланаётган тадбирларнинг ҳаммаси ишчилар билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш учун принципиал аҳамиятга эга бўлади, коммунистик жамият қурилиши ишига ёрдам беради».

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари халқимизни янги зўр ижодий ишлар қилишга руҳлантиради. Ҳозир партия ташкилотларининг биринчи галдаги вазифаси шуки, улар партиянинг сўзини барча коммунистлар ва комсомолларга, ишчи ва деҳқонларга, олимларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига етказишлари, бутун кучни КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини бажаришга сафарбар қилишлари лозим. Бу қарорлар СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини ҳозирги вақтда янада мустаҳкамлаш учун тарихий аҳамиятга эга.

Қишлоқ меҳнатчилари барча совет кишилари билан бирга КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини қизғин маъқулламоқдалар, улар ҳосил ўрим-йиғимини муваффақиятли ўтказиш, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш планларини тўла ва ошириб бажариш, чорвачиликни янада ўстиришни, унинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашни таъминлаш учун бутун кучларини сарфлайдилар.

Ушбу 1970 йилда КПССнинг XXIV съезди бўлади. Партия коммунистик қурилишга раҳбарлик қилишнинг янги тажрибаси билан бойиб, халқ билан маҳкам бирлашиб, шу съездга келаётир.

СССР халқларининг ҳаммаси, барча совет кишилари Ленин партияси теварагида жипслашганлигини В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллик байрами эркин намойиш этди. СССР Олий Советига яқинда ўтказилган сайловда Ватанимиз меҳнаткашлари яна юксак сиёсий онглилик ва ватанпарварликни очиқ кўрсатдилар, партия, давлатнинг ички ва ташқи сиёсатини тўла маъқуллаётганликларини, тўла-тўкис қувватлаётганликларини изҳор қилдилар.

Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида совет халқи қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш программасини муваффақиятли равишда амалга оширади, бу билан мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга янада катта ҳисса қўшади.

(5 июлдаги бош мақола).

УСКУНАЛАРНИ АВАЙЛАНГ

Химия корхоналарида ускуналарни емирилишдан сақлаш муҳим вазифа. Минерал ва органик кислоталар, туз эритмалари, газлар ва бошқа моддаларнинг емириш қуввати кучли. Агар олди олинмаса, фойдаланилаётган ишлаб чиқариш воситалари қисқа муддатда ишга яроқсиз бўлиб қолиши мумкин. Кейинги вақтда химия корхоналарини очиқ усулда қуриш тажрибаси кўп қўлланилаётгани ҳам емирилишнинг олдини олиш масаласини кун тартибига қўйишни тақозо этади.

Республикамизда тез ривожланаётган химия саноати ускуна ва металл-конструкцияларини емирилишдан сақлаш йўллари анчагина. Энг қулай ва кам харжлиси лак билан бўяш. Ундан фойдаланиш осон. Сўнгра материалларни исталган рангга бўяш мумкин. Корхоналарда ускуналарнинг табиатингизни очадиган рангларга бўялгани боиси ана шу.

Ҳозир лак бўёғининг саноат талабини қондирадиган янги-янги хиллари яратилган. Газ кўп тўпланадиган жойларда материаллар лак ва эмаль билан қопланади. Олтингугурт ва суперфосфат заводларида ишлатиладиган ускуналарни эса перхлорвинил билан 5-8 марта бўялади. Ундан ташқари пентаортал ва перхлорвинил эмалларидан фойдаланиш мумкин. Ёғоч ва бетонларни қайта-қайта мойлаш шарт эмас. Корхоналарда олтингугурт газини ютувчи қурилма турбинаси тез емирилади. Уни орадан бир кеча-кундуз ўтказиб, шпаклевка билан икки марта мойлаш кифоя. Бу қопламани ҳар 15 ойда алмаштириб туриш қимматли ишлаб чиқариш воситаларидан узоқ вақт унумли фойдаланиш имконини беради.

Қоплама материали танлаш ва ундан фойдаланиш технологиясида ҳавонинг намлиги, газлар ва газнинг ҳароратини ҳисобга олиб бориш керак. Кучли емирадиган газлар бўладиган жойда 7 қаватли қоплама қўллаш мақсадга мувофиқдир. Очиқ майдондаги химиявий ишлаб чиқариш ускуналарини 7-8 қават бўялса 5-6 йилга етишини кўрсатяпти.

Бино ичидаги контроль-ўлчов приборларидан қулай шароитда фойдаланилади. Унга фақат газлар, чанг таъсир этиши мумкин Шу сабабли уни бир-икки марта бўяш етарли

Металл ускуналар чидамлилигини оширишнинг энг яхши воситаларидан бири уни олдиндан фосфатлашдир. Бунда металлнинг юқори қисмида сувда эримайдиган ҳимоя қатлами пайдо бўлади. У лак бўёғи плёнкаси билан мутаносиб ҳолда қопламанинг юқори чидамлилигини таъминлайди. Чунки, фосфат плёнкаси лак бўёғининг яхши шимилишига ёрдам беради.

Албатта, ускуна ва механизмларни мойлаш анча меҳнат талаб қилади. Ишлаб чиқариш ускуналарини, металл-конструкцияларни тоза тутиш ҳам емирилишни камайтиради. Химия корхоналари ва цехларида бўёқларнинг кўчиб кетмаслиги, озодаликни назорат қилиб туриш фойдадан ҳоли эмас.

Химиявий ишлаб чиқариш ускуналари, қурилмалари чидамлилигини ошириш учун уларни бўяш бир қарашда майда ишдек кўриниши мумкин. Амалда у минг-минглаб сўм давлат маблағини тежаш имконини беради.

А. ШАВЗИС,
инженер.

ВАТАННИНГ СОДИҚ ФАРЗАНДЛАРИ

СССР мудофаа министри ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг Бош сиёсий бошқармаси СССР Қуролли Кучларининг ҳарбий академияларини битириб чиққанларни 4 июлда Катта Кремль саройига таклиф қилди. Саройнинг Георгий залига улар билан бирга кўзга кўринган совет саркардалари, олий ҳарбий ўқув юртларининг профессорлари ва ўқитувчилари ҳам келишди.

Меҳмонлар орасида — СССР министрлари, Бирлашган Араб Республикасининг ҳарбий министри генерал Муҳаммад Фавзий ҳам бор.

Ҳарбий академияларнинг тарбияланувчиларини чиқариш маросими ҳар доим катта воқеа бўлиб ўтади. Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти сафлари юқори малакали янги мутахассислар билан тўлади. Ҳарбий академияларни битирувчиларнинг ҳар бири замонавий ҳарбий фанни муваффақиятли ўзлаштириб, даҳшатли жанговар техникани ҳам ўрганиб олди. Академияларни битириб чиққанлар олган билимларидан Ватанимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида амалий ишда фойдаланмоқ учун яқин фурсатда армия, флот қисмлари ва бўлинмаларига жўнаб кетишади.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко йиғилганларга мурожаат қилиб, нутқ сўзлади. Бугун, деди у, командирлар, сиёсий ходимлар, инженерлар ва олий ҳарбий малакали бошқа мутахассисларнинг янги отряди Совет Қуролли Кучлари сафига қўшилади. Бундан ярим аср аввал В. И. Ленин бошлаб берган эзгу традицияга кўра, бу воқеа катта ва тўлқинлантирувчи байрам тариқасида нишонланади. Министр айтдики, ҳарбий ўқув юртлари Коммунистик партияга чексиз содиқ бўлган, Ватанни ҳимоя қилиш борасидаги ўзининг муқаддас бурчини шараф билан бажаришга тайёр бўлиб турган юқори малакали офицер ходимлар тайёрлаш вазифасини муваффақиятли равишда адо этди.

ҲАРБИЙ АКАДЕМИЯЛАРНИ БИТИРИБ ЧИҚУВЧИЛАР ШАРАФИГА КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Академияларда олинган билимлар уларнинг бундан буёнги бутун амалий фаолиятида мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилади. Ҳарбий ишнинг чинакам миришкори ва ўз қўлига топшириб қўйилган кишиларнинг моҳир тарбиячиси бўлмоқ учун, деди министр академияларни битириб чиқувчиларга мурожаат қилиб, сизлар қўшинларда ҳали амалий тажриба орттиришингиз зарур. Сизлар қўшинларда қизғин жанговар машқ шароитида ўзларингизнинг марксча-ленинча, оператив-техникавий, ҳарбий-техникавий билимларингизни ҳамда жанг ҳаракатларини ташкил этишдаги, қўшинларни бошқаришдаги, жанговар техникани ва қурол-яроғларни эгаллашдаги амалий кўникмаларингизни бундан буён ҳам такомиллаштириб боришингиз керак. Бу ишдаги асосий вазифа шуки, қўшинларнинг уюшқоқлик ва ҳарбий интизом даражасини, жанговар ва сиёсий маҳоратини бутун чоралар билан ошириш керак.

Министр айтдики, бу йил ўтказилган ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев юксак баҳо берган катта «Двина» машқлари, шунингдек флотда ўтказилган «Океан» маневрлари ҳарбий кадрларнинг маҳорати ошганлигини ва қуролли кучларимизнинг юксак жанговар қудратини кўрсатди. Шу ҳарбий машқларнинг тажрибасини синчиклаб ўрганиш ҳамда қўшинларни жанговар ва сиёсий жиҳатдан тайёрлаш практикасига, ҳарбий ўқув юртларининг ўқув жараёнига жорий қилиш зарур.

Бу йил совет ҳарбий академияларини бизга дўст социалистик мамлакатлар армияларининг офицерлари ва генераллари ҳам муваффақият билан тамомлади. А. А. Гречко жанговар дўстларни чин кўнгилдан муборакбод қилди ва уларга ўз давлатлари армияларининг жанговар қувватини мустаҳкамлаш, Варшава Шартномаси мамлакатлари ва бутун социалистик лагерь қуролли кучларининг жанговар қудратини мустаҳкамлаш йўлида самарали ишланглар деб истак билдирди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати, деб давом қилди министр, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти тўғрисида, уларни қуроллантириш ва таъминлаш тўғрисида, офицерларни тайёрлаш ва тарбиялаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Бунинг учун биз, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчилари, партиянинг ленинчи Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига ўзимизнинг чуқур ташаккуримизни изҳор қиламиз.

СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг ҳарбий академияларни битириб чиқувчиларга йўллаган табрикномасини гулдурос қарсаклар остида ўқиб эшиттирди.

Бу табрикномада, ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар ўзларининг сиёсий ва ҳарбий билимларини ошириш устида фидокорона меҳнат қилажаклар, янги техникани ва қуролларни пухта билан ўзлаштира берадилар, қисмларда ва кемаларда интизом ва ҳарбий тартибни бутун чоралар билан мустаҳкамлай берадилар, деб қатъий ишонч билдирилади.

Сўнгра сўз М. В. Фрунзе номидаги ҳарбий академияни битириб чиққан майор А. В. Ермаковга ва СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг К. Е. Ворошилов номидаги ҳарбий академиясини битириб чиққан, Венгрия Халқ армиясининг полковниги Ф. Ласлога берилади. Улар қўшинларда ҳушёрликни юксак даражада сақлаб туриш ва ҳар қандай агрессорга кескин зарба бермоқ учун ҳар доим жанговар тайёр бўлиб туриш учун бутун куч-билимларимизни сарфлаймиз деб ўз ўртоқлари номидан ваъда беришди.

(ТАСС).

Тошкентдаги 3- тикувчилик фабрикаси коллективи беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун самарали ишламоқда. Суратда: фабрика чеварларидан Муҳаррама Рисқулова ва Нина Файзуллина ўртоқлар. Улар смена топшириқларини ортиғи билан бажармоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ИП ЎРНИДА ЕЛИМ

Харьковдаги «Полиграфмаш» заводи китоб блокларини тикмасдан бириктирувчи ярим автоматларни кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Шундай агрегатлардан биттаси одатдаги ип билан тикувчи машиналардан 7 тасининг ўрнини боса олади. Китобларни брошюралаш технологияси ҳам анча соддалашди: бунинг учун фақат елим ишлатилмоқда.

Янги ярим автомат китоб фабрикаларининг муқовалаш-брошюралаш цехларидаги поток линияларда ишлашга мўлжалланади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, бир агрегатни жорий қилишдан тушадиган йиллик иқтисодий самара сал кам 80 минг сўмга боради.

ИНСТИТУТ МАРКАСИ БИЛАН

Эстония деҳқончилик ва мелиорация илмий-тадқиқот институтида бир соатда 10 тонна дағал ем-хашакни ғарамлайдиган транспортер яратилди. Янги механизм 1,7 киловатт қувватли электр моторидан ишлайди. Уни ишлатишдан йилига 5 минг сўм иқтисодий самара олиш мумкин.

Институтда яратилган бошқа бир янгилик — ем тайёрловчи машинадир. Бу машина картошка ем учун тайёрланаётганида унга аралашган тош ва бошқа қаттиқ жисмларни ажратиб ташлай олади. Картошка хиллайдиган узел ҳам жуда ажойибдир. У даставвал картошкани катта-кичиклигига қараб, ундан кейин сифатига қараб хиллайди. Яроқсиз картошкани чиқитга чиқариб юборади. Агрегат бир соатда 10 тонна картошка ўтказади.

Республиканинг корхоналарида янги машиналар кўплаб ишлаб чиқарилиш олдида турибди.

(ТАСС).

ШИФОКОРЛАР СУЛОЛАСИ

Хазораспда Янгибозор қишлоғи бор. Шу қишлоқда Матёқуб бобо деган камбағал деҳқон бутун умрини бой эшигида ўтказиб, инқилоб арафасида оламдан ўтган. Бахт ва толе ёр бўлиб, етимлар бошини силайдиган янги замон бошланди. Матёқуб отадан қолган етти фарзандга давлат, халқ мураббий бўлди. Уларнинг ҳар бири ҳаётда ўз ўрнини топди, бола-чақали, невара-чеварали бўлди.

Шу нарса диққатга сазоворки, Матёқуб бобо сулоласидан 25 шифокор етишиб чиқиб, халқ соғлиғини сақлашга ҳисса қўшяпти. Улардан ўн киши олий маълумотли врач. Дўсчон — Хазорасп районининг бош хирурги. Невараларидан Ўринбой, Жумагул, Озод, Назира, Қодир, Рўзигул, Раҳмон, Нодира... хуллас бу шифокорлар рўйхатини давом эттиравериш мумкин.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МЕҲРИБОНЛАР

Биз Андижондаги 106-автобазанинг ўн беш ҳайдовчиси эрта баҳордан бошлаб, кундузни-кундуз, кечани-кеча демай Қўнғирот пахта тозалаш заводига унинг атрофидан пахта ташидик. Йўл азоби, ёғингарчилик, жазирама иссиқ темирдек мустаҳкам иродамиз олдида чекинарди. Бир куни ўзимни ёмон ҳис қила бошладим. Мени Чапаев қишлоқ касалхонасига келтиришди. Ошқозон касалига чалинган эканман. Навбатчи шифокорлардан Тўхтабой Қўчқоров ва Клара Алламбергановалар тун бўйи мижжа қоқмай, бошимда парвона бўлиб чиқишди. Шунда ётиб фронтда ярадор бўлганимни эсладим. Меҳрибон ҳарбий врачлар ўшанда ҳаётимни сақлаб қолишган эди. Мана иккинчи марта шифобахш қўллар менга умр ато этди.

Ёнимдаги беморларнинг айтишига қараганда, врач Клара Алламберганова уч кечаю уч кундуз менинг бошимда навбатчилик қилибди. Саригул Сеитова ва Шоидагул Эрежсналар ҳам беминнат медицина ёрдами кўрсатдилар.

О. ДАРИНОВ.

ПАРТИЯ ТЕМАСИДА

ИШЧАНЛИК, ПРИНЦИПИАЛЛИК — ФАОЛИЯТ МЕЗОНИ

Н. МУРОДОВ,
Ўзбекистон КП Сурхондарё область комитетининг биринчи секретари.

Партия Марказий Комитетининг куни кеча ўз ишини тамомлаган Пленуми «Қишлоқ хўжалик соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги жуда муҳим ва ҳаётий масалани муҳокама қилди. Ўрток Л. И. Брежневнинг докладида ҳамда Марказий Комитет Пленумининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида экономика ва маданиятни юксалтириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш соҳасида эришган муваффақиятларимиз қайд этилиб, яқин даврдаги асосий ва биринчи навбатдаги вазифалар белгилаб берилди.

Пленум кўрсатиб ўтганидек, колхоз ва совхозларда деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини юксалтириш, фан ва илғор тажриба ютуқларини жорий қилиш, капитал маблағлардан, ер, техника, ўғитлардан ва бошқа моддий ресурслар ҳамда пул маблағларидан самарали фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва шу асосда барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтиришни таъминлаш, қишлоқдаги турмушни янада яхшилаш — қишлоқ партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Биз ўз фаолиятимизга партиямиз қўйган ана шу юксак талаблар нуқтаи назаридан баҳо берганимизда муайян ютуқлар билан бирга жиддий камчиликлар ҳам кўзга ташланади.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йилги декабрь Пленумида ҳам давлат планлари ва олинган мажбуриятларни бажаришда партия, совет, хўжалик ва бошқа жамоат ташкилотлари раҳбарларининг масъулиятини ошириш нақадар муҳимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган эди. Шуни тан олиш керакки, областимиздаги айрим раҳбар ходимлар ҳаёт олдимизга қўйган ана шу вазифаларни бажаришда масъулиятсизликка йўл қўйишди. Баъзи саноат корхоналари план ва топшириқларни муттасил бажармай келяптилар. Масалан, бултурнинг ўзида 9 та саноат корхонаси йиллик планни уддалай олмади. Уларнинг айби билан областимиз бўйича 12 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди.

Область партия комитети айрим саноат корхоналари ишлаб чиқариши фаолиятида юз бераётган бундай камчиликларнинг туб сабабларини ўрганди ва уларни тугатиш чора-тадбирларини белгилади.

Область қишлоқ хўжалиги ҳам кейинги йилларда кенг ривожланиш йўлига чиқиб олди. Бир қатор район ва хўжаликларда гектар бошига олинадиган ҳосилдорлик миқдори ошди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини етиштиришда механизация кенг жорий этилмоқда. Шуни айтиш кифояки, кейинги тўрт йил ичида ўртача йиллик ялпи қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш олдинги тўрт йилдагига нисбатан 21 процент ошди. Шеробод даштларининг қишлоқ хўжалик оборотига киритилаётгани область қишлоқ хўжалигининг янада ривожланишига баракали таъсир қилиши турган гап.

Шу нарса сир эмаски, ҳар бир соҳада ишнинг қандай қўйилиши биринчи навбатда кадрларга боғлиқ. Раҳбарни тўғри танлай билиш ленинча иш услубининг муҳим формаларидан ва партия ҳаётининг ленинча нормаларининг муҳим талабларидан биридир. Ишлаб чиқаришга тўғри, илмий раҳбарлик қилиш, коллективни зиммадаги вазифаларни бажаришга даъват этиш, уларни ўз ортидан эргаштира олиш, шахсий намуна кўрсатиш ишбилармон кадрнинг муҳим сифатлари ҳисобланади. Областимизда йил сайин эришаётган катта ютуқларимизга ўзининг маҳорати, билими ва ташкилотчилик қобилияти билан муносиб ҳисса қўшиб келаётган, коллектив обрў, эътиборини қозонган раҳбар ходимларимиз озмунча эмас.

Қуйидаги мисол айниқса ҳарактерлидир. 1-қурилиш бошқармаси кўп йиллар қолоқ ташкилотлар рўйхатидан тушмасди. Айрим ўртоқлар бу қолоқлик сабабини турлича изоҳладилар. Бир раҳбар «Қурилиш бошқармасида ишчи кучи етарли эмас, қўнимсизлик авж олган, шунинг учун қурилиш планлари бажарилмаётир» деса, айримлар «бошқарма раҳбарлари ташкилотчиликда бўшашувчиликка йўл қўймоқда, мавжуд ишчи кучини тўла қувват билан ишлашга жалб қилолмаётирлар, интизомсизлик кучайган» дейишарди. Албатта, бу эътирозларнинг ҳар бири ўзича тўғри. Лекин унинг асосий сабаби нимада, катта йиғинларда раҳбарни қобилиятсизликда айблаш билан аҳволни яхшилаш мумкинми? Қурилиш бошқармасининг қолоқлик сабаблари батафсил ўрганилди ва конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Камчиликларнинг юз беришига кўп жиҳатдан қурилиш бошқармасининг собиқ бошлиғи ўрток В. П. Есиков сабабчи бўлган. У объектлардаги аҳвол билан қизиқмаган. Қурилиш материаллари бўла туриб, турли, ўринсиз сабаб ва баҳоналар билан кўп ишчи соати бефойда ўтказилган. Коммунистларнинг жанговарлиги таъминланмаган, улар иш суръати ва сифати учун курашга даъват этилмаган.

Область партия комитети маҳаллий партия ва совет ташкилотлари билан маслаҳатлашиб, бошқарма фаолиятини яхшилаш мақсадида ишчан ва талабчан ўртоқни бу вазифага тайинлашга қарор қилди. Қурилиш бошқармасига В. Анохин бошлиқ қилиб тайинланди. Ўрток Анохин аввало кадрларнинг жойлаштирилиши, уларнинг маълумоти ва ихтисосини ўрганди. Бошланғич партия ташкилоти билан бамаслаҳат иш тутди. Бригадалар ва участкаларда мусобақани йўлга қўйди. Ишчиларнинг бажарилган иш учун масъулияти ҳам, манфаатдорлиги ҳам оширилди. Эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қолинмади. Бу эса коллектив ўртасида меҳнат интизомининг мустаҳкамланишига, меҳнат унумдорлигининг ўсишига ижобий таъсир қилди. Ўтган йили қурилиш бошқармаси бўйича бош пудрат плани 105,7 процент бажарилди.

Шарғун кўмир кони бошқармасининг бошлиғи Эргаш Юсупов ҳам ўз сўзининг устидан чиқадиган, талабчан ва принципиал раҳбарлардан. Бу коллективда ўтган беш йилликда кўмир чиқариш 25,1 процент ўсди. Брикет тайёрлаш цехи ишга туширилди. Бир неча йиллардан бери маҳсулот реализация қилиш планлари ортиғи билан адо этилмоқда.

Коммунист, раҳбар бошқалардан иш талаб қилиш билан бирга ўзига нисбатан ҳам ниҳоятда талабчан бўлиши керак. У ҳар вақт ўзига-ўзи: «Хўжалик вазифаларини бажариш жараёнида эришилган ютуқлар билан хотиржам бўлиб қолмадимми? Ишлаб чиқаришдаги илғор соҳалар қайси-ю, қолоқлари қайбири, бунинг сабаби нимада? Кишиларнинг кайфияти, интилиши қандай, улар бўлажак ишлар, келгуси режаларнинг албатта амалга ошишига тўла ишонч ҳосил қила олганлармми ёки йўқми», деган саволларга жавоб бериб бориши керак. У раҳбар ходимнинг топширилган иш учун юксак масъулият ҳис этишини, унинг ҳар қандай иккинчи даражали ишлар билан ўралашиб қолмаслиги ва энг муҳими, ишнинг кўзини билиб, бутун куч-ғайрати билан коллективни бошқариш, хўжаликнинг янги вазифаларга эришувини таъминлаш имконини беради.

Коммунистик жамият қуришнинг ҳозирги босқичида кадрлар олдида ғоят масъулиятли вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладида кадрлар олдида турган муҳим вазифаларга тўхталиб ўтди. «Ижтимоий ишлаб чиқариш ҳамма қатнашчилари-

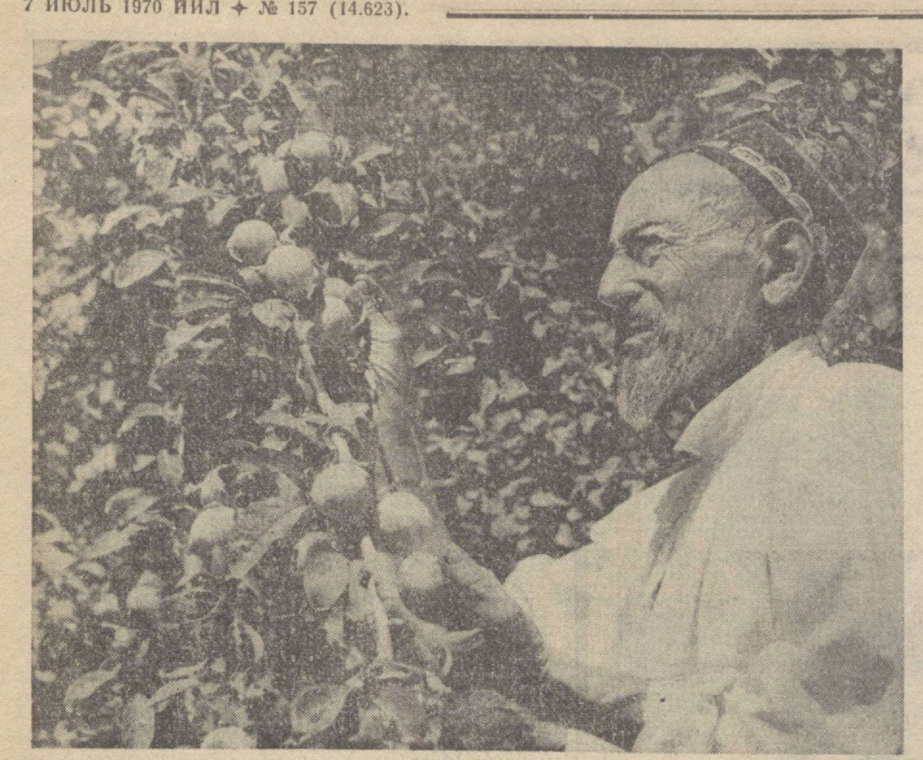

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Ленинизм» колхозининг миришкор боғбонлари бу йил мевадан айниқса юқори ҳосил етиштирдилар. Хўжалик давлатга 500 тонна олма сотади. Суратда: кекса боғбон Н. Ортиқов ғарқ пишган олма ҳосилини кўздан кечиряпти.

Қ. Розиқов фотоси. ЎзТАГ фотохроникаси.

ТАШАББУСКОРЛАР ИЗИДАН

ҚИМИРЛАГАН ҚИР ОШАР

Жума пахта тозалаш заводи Самарқанд областидаги ёш корхоналардан бири ҳисобланади. Замонавий машина-ускуналар ўрнатилган корхонамизда ўзбек, тожик, рус, татар, қозоқ, арман, туркман сингари турли миллат кишилари аҳил бўлиб ишламоқдалар, ички имконият ва резервлардан унумли фойдаланиб, маҳсулот ишлаб чиқариш топшириқларини ойдан-ой ошириб бажармоқдалар. Коллективимиз юбилей йили марраларини эгаллаш йўлида ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаб, яхши кўрсаткичларга эришдилар. Коллективимиз 15 июнгача ярим йиллик пахта толаси ишлаб чиқариш планини ошириб бажарди. Пландаги 10900 тонна ўрнига ҳозирдаёқ 11000 тоннадан кўпроқ юқори сифатли тола ишлаб чиқардик.

Ишлаб чиқарилган маҳсулотларни реализация қилиш ҳам яхши боряпти. Ўтган олти ой ичида 15 миллион сўмдан кўпроқ тола ва момиқни тўқимачилик саноати корхоналарига жўнатдик. Шу фурсат давомида 17 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилиб, шунинг эвазига 12 минг сўмдан кўпроқ маблағ тежаб қолишга муваффақ бўлдик. Шунингдек тайёр маҳсулотни ўрашга кетадиган материалдан 22 минг квадрат метр, 8 минг килограмм сим, 70 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди. Тола ва момиқ ишлаб чиқариш таннархини арзонлаштириш ҳисобига кўп миқдорда маблағни тежашга эришдик. Ўтган ярим йил ичида маош фондидан қарийб 65 минг сўм иқтисод қилинди. Шундай қилиб, меҳнат унумдорлиги 18 процент ошди. Тола ишлаб чиқаришнинг таннархи пландагидан анча камайди.

Завод коллективининг ана шу улкан ютуқларига смена ва бригадаларимиз катта ҳисса қўшдилар. Бобожон Шарипов бошлиқ 1-сменанинг ишчилари, айниқса ташаббускорлик қилмоқдалар. 30 комсомол-ёшлар ишлаётган бу сменада топшириқ доим 115—120 процент бажарилмоқда. Йил бошидан бери смена коллективи планга қўшимча 300 тоннадан кўпроқ тола ишлаб чиқарди. Шу кунларда ҳар сменада 25 ўрнига 30 тонна пахта толаси ишлаб чиқариляпти.

Коллективимиз илғор корхоналар ташаббусига қўшилиб, беш йиллик планни 7 ноябргача, 1970 йил программасини эса 10 декабргача бажариш мажбуриятларини олдилар. Коллективимиз меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ютуқларни мустаҳкамламоқда. Самарқанд область Советининг депутати, Ленин юбилейи медали билан мукофотланган ишчи Л. Энверова, бош прессчи Р. Холиқов, қувурга чигитлик пахта етказиб берувчи М. Оллоёров ўртоқлар ана шундай ташаббускорлардандир.

А. САДАНОВ,
Самарқанд область, Пастдарғом посёлкасидаги Жума пахта тозалаш заводининг директори.

ТУНГИ ЧИРОҚЛАР

Юбилей йилида 4900 тонна пахта етиштириш учун курашаётган Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг деҳқонлари шу кунларда ғўзаларни қондириб суғоришга айниқса катта эътибор бермоқдалар. М. Отажонов, Й. Ҳошимов, Т. Қозоқов, Д. Каримов, Д. Мамадалиев каби миришкор деҳқонларнинг ҳар қайсиси бир кеча-кундузда бир ярим гектар майдондаги ғўзаларни қондириб суғориб, мўл ҳосил тўплашга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Колхозининг унумдор пахта далаларида кечалари чироқлар порлаб турибди. Бу тиним билмас сувчилар пешона тери тўкиб меҳнат қилаётганидан нишонадир.

Р. ИМИНОВ.

ИККИ НОРМА

Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхози пахтакорлари июль ойини ғўза парваришида зарбдор ой деб эълон қилдилар. Бутун куч, техника воситалари шу мақсад йўлига сафарбар этилди. Нуъмонжон Маҳмудов бошлиқ бригада аъзолари июль ойининг дастлабки куни графигини икки ҳисса ошириб бажариб, мусобақада ғолиб чиқдилар. С. Хожираҳимова, Ў. Турсунова, Л. Эсонова каби пахтакор ишчилар меҳнатда жасорат кўрсатмоқдалар.

Д. РАЗЗОҚОВА.

ҲАШАРОТ — ҲОСИЛ ДУШМАНИ

Учқўрғон районидаги «Ленинчи» колхозига қарашли бир қисм майдонга ҳашарот тушганлиги аниқланди. Агроном-энтемолог С. Убайдуллаев бошлиқ химизаторлар группаси дарҳол ишга киришди. Ҳашарот тушган майдонларда профилактик тадбирлар ўтказилди. Сўнгра ўша майдонлардаги ғўзаларга қўшимча ишлов берилди.

Ю. Ёқубов, Д. Қамбаров, Қ. Аҳмедов бошлиқ бригадаларнинг ҳашаротдан тозаланган майдонлардаги ғўзалари барқ уриб ўсиб, гуллаяпти. Химизаторлар колхознинг барча пахта майдонларини кўрикдан ўтказиб, ҳашаротнинг тарқалишига қарши чоралар кўрмоқдалар.

М. ТЎРАЕВ.

ХАЙРЛИ ЙЎЛ

ЛАВҲА

Абдулҳақ ака хизматдан уйга қайтиб, одатдагидек иш столининг тепасига келди: тўртта таклифнома, ўғлими, неварасими «Хатам аканикига наҳорга ошга борар экансиз» деб ёзиб қолдирган қоғоз...

«Тўқчилик, маъмурчилик!» деди дилида у, таклифномаларни ўқир экан: «Йиллаб хонадон у ёқда турсин, маҳаллага сурнай кирмаган вақтларни ҳам ўтказдик. Ўшандай кунларни энди сира кўрмайлик».

Абдулҳақ ака шляпасини қўйиб, дўпписини кийди-да эшикка йўл олди.

— Дада, дам олмайсизми, овқат ҳам тайёр...

— Раҳмат, болажоним, шошилмасам бўлмайди, маҳалла комитетида маслаҳатли иш бор экан. Кейин тўйга борамиз, кечроқ қолсам хавотир олманглар.

— Қайси бирига борасиз, дада. — Ҳар куни уч-тўрт жойга айтишади. Ҳаммасига улгуролмасалар керак, деб ўйлаб юрарди келини, шу ўринда билиб олмоқчи бўлди.

— Бирров бўлса ҳам, ҳаммасига бораман, онажон. Айтмаган жойга борма, айтган жойдан қолма, деган донолар. Билакс, камина уларнинг кўнглига шубҳа солиб қўяди. Ҳай, майли, мен борай.

Келин Абдулҳақ акани кузатиб, турган жойида ўйланиб қолди: «... Камина уларнинг кўнглига шубҳа солиб қўяди» деган гапининг мағзини ўзича чақди.

У Абдулҳақ ака бошлиқ бу маърифатли хонадонга келин бўлиб тушгунча ҳам кўп эшитганди: «Муаллим ўқувчиларга, катта-кичикка нимани раво кўрса, айтса, насиҳат қилса силада, ҳаётда ўзи унинг намунаси: камтар, камсухан, кўп ўқиб-ўрганадиган, яхшилик қилиб чарчамайдиган, юртини, касбини севадиган одам». «Ҳа, ҳозир ҳам шундай бўлди, — деб фикр қилди келин. — муаллимнинг димоғи шишиб қолипти, тўйга келмади, дейишиб, шубҳа қилишиб юришмасин, деяптилар. Кошки, бу кишида манманлик бўлса. Аксинча, ким бўлишидан қатъи назар сийлашни, иззат-ҳурматни билмаган одамни ёмон кўрадилар».

Шу вақт кўчадан яна бир одам муаллимни йўқлаб келди.

— Нима ишингиз бор эди, мен айтиб қўяман.

— Бошқа келаман. Мени мактабда синф раҳбари қилиб қўйишган. Баъзи нарсаларни сўраб, билиб кетмоқчи эдим. Хайр. «Ота сиҳат-саломат, чарчамай юрсинлар!» фахрланиб уйга кириб кетди келин.

Бир оз вақт ўтиб, яна бир гуруҳ пионерлар сўраб келишди... Ҳаммамиз ҳам ўқиганмиз, ҳаммамизнинг ҳам ўқитувчиларимиз бор, бошқа кўп ўқитувчиларни ҳам танимиз. Йиллар ўтса, ҳам, ёшлар ўзса ҳам, мартабалар, вазифалар, лавозимлар ўзгарса ҳам исм-шарифи, иззат-ҳурмати одамлар қалб тўридан тушмайдиган инсонларга — устозларга таъзим. Абдулҳақ ака ҳар байрамда, ҳар туғилган кунида ўнлаб табрикномалар олади. Олтмиш ёшга тўлган кунида химия фанлари докторлари А. Йўлчибоев, Р. Тиллаев, М. Асқаров, «Ёш гвардия» нашриётининг директори А. Ваҳобов, шоир, ёзувчилар Мирмуҳсин, Юсуф Шомансуров.., яна қанчадан-қанча одам қутлабди. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Абдулҳақ Саидов қирқ йил давомида Тошкентдаги 1, 23, 15, 22. 11-мактабларда озмунча йигит-қизга устозлик қилмаган. Ҳозир 111-мактабда.

Маҳалла комитетида бир йигитнинг шахсий иши кўрилмоқчи эди. Раис, шахсий пенсионер Махсум ота Носиров Абдулҳақ акани кўриб жуда ҳурсанд бўлди. «Бу киши гап билан роса боплайди!» деди раис ичида ўқитувчига тан бериб. Ёнига олди. Гап ўша шахснинг ишдан-ишга бўзчининг мокисидек кўчиб юриши, кейинги вақтда ҳеч қаерда ишламай юргани борасида эди.

— Ноумид бўлма, ука, — деди Абдулҳақ ака, йигитнинг энди мени ҳеч қаерга ишга олишмаса, ўқиш ёшидан ўтган бўлсам.... деган сўзларини эшитиб, — бу ёмон нарса. Кишини ҳаётдан бездиради. Ўзингни тут...

Ўқитувчиликда суяги қотган Абдулҳақ Саидов йигитга шундай деди-ю, ўзича ўйлаб қолди. «Инсоннинг табиати нозик. Баъзан бир оғиз ширин гап ойларга, йилларга ҳатто бир умрга етгудек қувонч, хуш кайфият бағишлайди. Баъзан ўйланмай айтилган бир оғиз сўз кишини изтиробга қўяди, дилига озор беради, орзу-умидларига соя солади. Одам бир гапни гапирганда шуни обдон ўйлаши керак-да!» Ишга олмайман деган киши билан гаплашишни режа қилиб қўйди.

Устоз муаллим яна фикр қилди. «Одамнинг ўзида ҳам бор-да, биров бир нарса деса, дарров унинг қули бўлиб қолиш ҳам ярамайди». У ўзининг олис, ардоқли умр йўлини кўз ўнгига келтирди.

1930 йилда Тошкент медицина техникумининг дори тайёрлаш бўлимини битирди. Чеки Хоразм областига тушди.

— Узоқ жой, қийналасан, борма, дорихона Тошкентда ҳам топилади. —дейишди баъзи яқинлари.

Мен бормасам бошқа бир киши юборилади, нега мен ўз оғирчилигимни кўра-билатуриб, бошқа кишининг елкасига ортишим керак.

Гурлан районида дорихонада ишлаб келди. Техникум билими билан одамларнинг талаб, сўровларига жавоб бериш қийин бўлди. 1931 йилда Ўрта Осиё Давлат университетининг химия факультетига ўқишга кирди.

1932—1933 йилларда қурғоқчилик бўлиб, яшаш анча оғирлашди.

— Абдулҳақ ўқишни қўй, ишга кир, қорнинни ўйла,— деб маслаҳат берди баъзилар, унинг сўлғин юзларига қараб.

— Хўп.— деди Абдулҳақ.— Ўзи узоқни ўйлаб, ўқишни бўшаштирмади.

Олий маълумотли ўқитувчининг фароғатли кунлари бошланди.

Улуғ Ватан уруши йилларида айрим ўқитувчилар касбларини ўзгартирдилар. Абдулҳақ акага пули кўп ишларни рўпара қилишди. Ўз касбига содиқ устоз ўткинчи урушнинг оғирчилиги, деб севган касбидан кетмади, етишмовчилик бўлган кунлари, умидсизликка тушмади.

Ўзи севган фаннинг ўқувчилар ҳам севиши учун қўлидан келган ҳамма ишни қилди, дарсдан сўнг қолиб химия кабинети ташкил этди, мактабнинг қурби етмаган асбоб-ускуналарини ўз жамғармасидан олиб келди, химия тўгараги ишини йўлга қўйди, мўъжизасиз-мўъжиза кечаларини ўтказди. Шу меҳнат самараси эмасмикин: унинг кишилар қалбига кириб қолгани.

У одоб ва ахлоқ дарсининг жонли китоби эди. Тажрибали педагогнинг ўқитувчилик шарафини ардоқлаши, педагогик вазифасини чуқур англаши уни Тошкентдаги ўқитувчилар малакасини ошириш институтига химия ва биология фани бўйича методист ва кабинет мудири, Олий ва махсус ўрта таълим министрлигида ҳамда шаҳар халқ маорифи бўлимида инспектор бўлиб ишлаб ўз тажрибасини кенг ёйишга чорлади. Кекса ўқитувчи бу вазифаларни ҳам намунали уддалади. Бир маҳаллар, ўқитувчиликдаги иззат-ҳурматингиз кифоя, жамоат ишида чарчаб нима қиласиз, деганлар ҳам бўлди.

— Мен, обрў учун жамоат ишларига қўл ураётганим йўқ, — деди Абдулҳақ ака. Кўпчилик ишонч билдириб, иш топширган экан, шуни оқлаш ниятим. Ота ёшлигида комсомолларга раҳнамолик қилган бўлса, улғайиб касаба союз ташкилотини, турар жойида маҳалла комитетини бошқарди.

Партия ва ҳукуматимиз коммунист, чин инсон, касбига садоқатли, юрт ишига жонфидо Абдулҳақ Саидовнинг хизматларини юқори баҳолади—унинг кўксида Халқ маорифи аълочиси нишони, медаллар порлаб турибди.

Ўша куни иш хонасининг чироғи анчагача ёниб турди. Эртаги дарсни кўриб, дарсликни журналлардаги янгиликлар билан тўлдириб қўймаса, Абдулҳақ аканинг кўнгли жойига тушади, дейсизми.

Расул РАҲМОНОВ.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЎРТОҚ Х. ЖЎРАБОЕВГА
Наманган шаҳри

Тошкент шаҳар справка бюролари ишини яхшилаш зарурлиги ҳақидаги хатингиз шаҳар ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасида муҳокама қилиниб, кўрсатилган камчиликларни тугатиш учун аниқ тадбирлар белгиланди.

Жумладан, шаҳарнинг ҳамма районларида справка бюролари очиш, уларни телефонлаштиришга қарор қилинди.

ЎРТОҚ М. ОТАБЕКОВГА
Боёвут район, «Ленинизм» колхози

Колхозчиларга газета ва журналлар, хатлар ўз вақтида етказиб борилмаётгани ҳақида ёзган эдингиз. Район алоқа бўлимининг мудираси М. Хидировага, почтальон К. Тошпўлатовга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди ва сиз хатингизда кўрсатган камчиликларни бартараф этиш учун қатор тадбирлар белгиланди.

ЎРТОҚ И. АЗИЗОВАГА
Тожикистон ССР

Риштон районидаги «Риштон» совхози бош бухгалтерининг айби билан Т. Алимовдан сизнинг фойдангизга алимент ундирилмаган. Алимент ундириш тартибини бузганлиги учун суд қарори билан совхоз бош бухгалтерига жарима солинди.

Т. Алимовдан тўпланиб қолган карз ундирилмоқда, алимент пулининг бир қисми сизнинг номингизга юборилди.

ЎРТОҚ Қ. ТУЛАГАНОВГА
Жарқўрғон район, «Правда» газетаси номли мактаб

«Шарқ юлдузи» колхози территориясида 1965 йилда қурила бошлаган мактаб биноси ҳали ҳам битказилмаганлиги тўғри. Мактабда ўқув-тарбия ишларининг кўнгилдагидек эмаслигига ҳам сабаб шу.

Район ижроия комитети мактаб биносининг битмай қолган қисмини қуриб ишга тушириш ҳақида колхоз правлениесига кўрсатма берди. Толстой номидаги мактабда нормал дарс машғулотлари ўтиш ва синфдан ташқари ишларни йўлга қўйиш тадбирлари белгиланди.

ЎРТОҚ К. ТАСАНОВГА
Орджоникидзе район, Қибрай қишлоқ Совети

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг Будённий номли участкасида телефон алоқаси яхши ишламаётгани ҳақидаги хатингиз район ижроия комитетида кўриб чиқилди ва тегишли чоралар кўрилди. Телефон алоқаси ҳозир мукаммал ишламоқда.

ЭКРАН ЯНГИЛИКЛАРИ

— Биз ўз фильмимизда, дейди «ҚАШҚИРЛАР ОРОЛИ» фильмининг режиссёри Николай Ильинский, — совет кишисининг юксак маънавий хусусияти, унинг бошқалар олдида ўз хатти-ҳаракатига жавобгар эканлиги каби фазилатларини очиб беришга ҳаракат қилдик. Учувчи Тагилов йиғилиб қолган музликларни бомбардимон қилиш ҳақида буйруқ олади. Чунки бу музликлар темир йўл кўпригига хавф соларди. Топшириқни бажариб базага қайтаётган Тагилов бирдан муз устидаги аёлни кўриб қолади. А. Довженко номли киностудияда ишланган бу фильм воқеалари ана шундай бошланади.

Совет қўшинлари фашистларнинг «Шимол» группировкаси қаршилигини муваффақиятли енгиб, Ленинградни қуршовдан озод қилиш учун тайёргарлик кўра бошлайдилар. Аёвсиз қийин жангда совет офицери Климов хушсиз ҳолда асирга тушиб қолади. Бироқ у, Ватанига бўлган чексиз садоқатни билдириш дамлари энди келди деб ўйлайди. Климов немис ҳарбий разведкачи мактабига боришга рози бўлади. Душман контрразведкасининг синовидан муваффақиятли ўтгач муҳим топшириқлар олар экан, аста-секин катта ер—фронтимиз билан алоқа боғлашга эришади. «УЧ ЁҚЛАМА ТЕКШИРУВ» номли бу фильм Рига киностудиясида суратга олинган.

Мактаб ўқувчиси Боря улғайиб, экспедитор бўлиб ишлай бошлайди. У мотороллерда ширинликлар, таширди. Асосий мақсади эса ишлаш билан бирга техникумга кириб ўқиш. Бола отасиз ўсган. Ота-онаси ажралиб кетишгач, онасининг қучоғида тарбияланган. Онаси унинг биринчи маслаҳатгўйи, энг яқин дўсти эди. Кутилмаганда онаси турмушга чиқади. Борис оилага учинчи кишини кириб келишини бузилмас ҳуқуқига қилинган суиқасд деб билади. Лекин у онасининг шахсий ҳаёти, ҳақ-ҳуқуқи йўлида унга нисбатан ноҳақ эканлигини секин-аста тушуна боради. «ОНАМ ЭРГА ТЕГДИ» номли бу картинани ленинградлик киносанъаткорлар яратишган.

Суратларда: «Қашқирлар ороли», «Уч ёқлама текширув» ва «Онам эрга тегди» фильмларидан кадрлар.

РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ ЯРМАРКАСИ

ФАРҒОНА (ЎзТАГ). Бу ерда саноат товарлари ва озиқ-овқат маҳсулотларининг республика улгуржи ярмаркаси тамом бўлди. Бу ярмаркада Ўзбекистондаги саноат корхоналари, давлат ва кооператив савдоси ташкилотларидан ташқари Россия федерацияси, Қозоғистон, Туркманистон ва Қирғизистон вакиллари ҳам қатнашдилар.

нинг меҳнатини ташкил этиш ва иш услубини такомиллаштириш вазифаси ҳам ғоят актуал вазифа бўлиб қолди. Ўз-ўзига талабчанликни ошириш—бу соҳадаги энг асосий вазифадир».

Ўз-ўзига талабчанлик. Бу эришилган ҳар бир ютуққа ленинча принципиаллик нуқтаи назаридан қараш, бажарилажак иш планини чуқур ва изчил ўйлаб тузиш, ишда уюшқоқлик, саронжом-сариштали бўлиш демак. Бу — экономикани ўрганиш, сиёсий билим савиясини ошириб бориш, ишлаб чиқаришни илғор тажрибалар асосида бошқариб бориш демакдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми қарорида қайд этиб ўтилган давлат ва ишлаб чиқариш интизомини қўпол равишда бузиб, белгиланган план ва топшириқларининг бажарилишини таъминламаётган, партия комитетлари эса бу фактларга ҳамиша ҳам жиддий ва принципиал муносабатда бўлмаётганликлари, иш вақтининг беҳуда сарфланиши, хўжасизликка, исрофгарчиликка, ишга келмай қолиш ва кеч қолишга ҳамда ишда бракка йўл қўйишга қарши суст кураш олиб борилаётгани каби ҳоллар областимиздаги айрим раҳбар ўртоқлар фаолиятида ҳам содир бўлаётир. Ўртоқ Тожибоев уч йил давомида Узун полигон заводининг директори лавозимида ишлаб келди. У техник-қурувчилик мутахассислигига эга. Олий маълумотли. Лекин завод коллективига раҳбарлик қилишнинг уддасидан чиқолмади. У ишчанлик сифатларини такомиллаштиришга ҳаракат қилмади. Бунинг устига молиявий зарарга ҳам йўл қўйди. Натижада завод мунтазам равишда план ва топшириқларни бажармай келди. Шубҳасиз, бундай раҳбарни узоқ тутиб туриш, ундан дурустроқ иш кутиш фақат зарар келтириши мумкин эди. Шунинг учун ҳам Сариосиё район партия комитети бюроси ўртоқ В. Тожибоевни вазифасидан озод қилди.

Кадрни у ёки бу лавозимга тавсия қилишда масалага принципиал ёндошиш, унинг ишчанлик ва сиёсий сифатларини чуқур ўрганиш муҳим аҳамиятга эга. Кадрни яхши ўрганмасдан, уни масъул лавозимга юбориш кейин катта қийинчиликлар туғдириши мумкин. Масалан, 165-қурилиш тресги ва Жарқўрғон район партия комитети 12-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи вазифасига ўртоқ Осиповни тавсия қилган эди. У бунга қадар областдаги қурилиш бошқармаларидан бирида бош инженер бўлиб ишлаб, ўз вазифасини дурустгина бажариб юрарди. Лекин бошлиқ бўлиб тайинланди-ю, аввалги фазилатлари йўқолди. Маълум бўлишича, у давлат мулкини сарфлашда хўжасизликка йўл қўйган. Ҳатто мағрурланиш, мақтанишни раҳбарлик фазилатларидан деб тушунган. У коллонна қўлга киритган кичик ютуқдан ҳам эсанкираб қолган. Ундаги бу салбий кайфиятларни партия ташкилоти ўз вақтида тузатиш чораларини кўрмаган. Кўчма колонна қобилиятсиз, нўноқ, беғам бир раҳбарнинг нотўғри хатти-ҳаракати оқибатида қолоқ участкага айланиб қолди. Бу участкани илғорлик даражасига кўтариш эса энди сабр-тоқатни, маҳорат ва тажрибани, тадбиркорлик ва ташаббускорликни талаб қилади.

Бундай мисолни қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам топиш мумкин. Шеробод районидаги Киров номли колхоз раиси ўртоқ Маматқуловнинг мутахассислиги олим-агроном. У район қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғининг ўринбосари лавозимида ҳам ишлаган. Бир неча йиллик раҳбарлик тажрибасига ҳам эга. Лекин у илмий-назарий билимларини тажрибада қўллай олмаётир, хўжаликни бошқаришда уқувсизликка йўл қўймоқда. Колхоздаги барча ишларнинг ўз оқимига ташлаб қўйилганлиги эса коммунист ўртоқ раҳбарлик қилаётган участка учун жиддий ва ташвишли бир ҳолдир.

Кадрларга нисбатан талабчанлик область партия комитетининг доимо диққат марказида турибди. Лекин шунга қарамай, айрим масъул ва юқори лавозимларда ишлаётган ўртоқлар ишда бўшангликка, принципсизликка йўл қўймоқдалар. Бундай ҳол Денов райони раҳбарлари ўртасида юз берди. Район олдинги йилларда гектар бошига 38-39 центнерга етказиб ҳосил етиштирарди. Бироқ сўнгги йилларда районда аҳвол бирмунча ўзгариб қолди. Район партия ташкилотининг юқори органлар қарорларининг ижроси устидан назоратнинг бўш уюштирилганлиги, район партия комитетининг сиёсий-ташкилий ишларига етарли эътибор бермаслиги оқибатида бу ҳол содир бўлганлиги аниқланди. Натижада район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Э. Мавлонов вазифасидан бўшатилди.

Ўз фаолиятини натижасига юзаки қараш, масъулиятни сезмаслик, кўзбўямачилик, бажарилмаган ишни бажарилди деб ўз обрўсини ошириш учун интилиш давлат учун ҳам, омма учун ҳам катта зиён келтиради. Денов районидаги Жданов номли колхоз раиси Т. Эшниёзов, кўзбўямачилик билан обрў топиш йўлига ўтиб олди. Қилинмаган ишни қилинди деб маълумот берди. Бу билан у ўзини, партия ташкилотини, колхоз аъзоларини алдади.

Кўзбўямачилик, давлат мулкига нисбатан хўжасизларча муносабатда бўлиш, ўғирлик каби ярамас ҳолларга йўл қўйиш раҳбарнинг интизомсизлиги, ўз ишини пухта билмаслиги, ўта масъулиятсизлигини кўрсатади. Бундай кайфият ва кўринишларга қарши тинимсиз кураш олиб бориш партия ва совет органлари, касаба союз, комсомол ва жамоат ташкилотларининг доимо диққат марказида бўлмоғи керак. Шунга эришиш керакки, ҳар бир киши партия ва давлат олдидаги, жамоатчилик олдидаги бурчини, жавобгарлигини, масъулиятини сезадиган бўлсин.

Бизда партия ва халқ ишончини оқлай олмайдиган, ўзига нисбатан талабчанликни сусайтириб юборган, коллектив муваффақиятини шахсан ўзининг ютуғи қилиб кўрсатишга урунадиган, айбини бошқалар зиммасига юклайдиган, ўзини ишлаётган қилиб кўрсатишга уринувчи, аслида иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган шахсларга нисбатан чинакамига, партиявий принцип талаблари, ленинча қатъиятлик билан кураш олиб бориш партия ташкилотларининг энг муҳим ишидир. Лекин бундан кадрнинг уқувсизлиги сезилиши билан уни дарров ишдан олиб ташлаш керак деган маъно ёки хулоса келиб чиқмаслиги керак. Партия бизни кадрларни сабот билан, қунт билан, чидам билан тарбиялашга ўргатган ва ўргатмоқда. Шунинг учун ҳам биз масаланинг бу томонига ҳам доимо алоҳида эътибор бераётирмиз ва олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий, партиявий-ташкилий ишларда бунга қатъий амал қилаётирмиз.

Биз шунга эришишимиз керакки, кадрларимиз ўз-ўзига ҳисоб берсин, ўз фаолиятини танқидий баҳолай олсин, умумхалқ ишига конкрет қандай ҳисса қўшаётирман деб ўз-ўзидан сўрасин ва бошқалардан ҳам шуни талаб қилсин. Коммунистик жамият қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги давр ҳам олдимизга шундай вазифа қўйган. Қаерда ҳар бир коммунист, бошланғич партия ташкилоти, район партия комитетининг ҳар бир аъзоси ўз фаолиятини танқидий баҳолай олса, ҳар бир масалага оқилона ёндошса, у ерда муваффақият қўлга киритилаверади. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, интизомни, топширилган иш ва унинг ижроси учун шахсий жавобгарликни ошириш партия ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида турсин.

Бутун совет халқи қатори областимиз меҳнаткашлари ва барча коммунистлари ҳам КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш борасидаги тадбирларни якдиллик билан маъқулламоқдалар. Пленум қарорларининг амалга оширилиши, мамлакатда коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга қўшилган янги катта ҳисса бўлади. Бу йўлда областимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари куч-ғайратларини, билим ва маҳоратларини ана шу жанговар программани амалга оширишга сарфлашларига шак-шубҳа йўқ.

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ҚЎШИНЛАР ЖЎНАБ КЕТГАНИ БИЛАН АГРЕССИЯ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ВАШИНГТОНДАГИ доиралар Американинг қуруқликдаги бўлинмаларининг Камбоджадан олиб чиқиб кетилишини АҚШнинг агрессияси тўхтатилди деб кўрсатишга уринаётганликлари ҳеч кимни чалғита олмайди. «Американинг қуролли интервенцияси, — деб ёзади Францияда чиқадиган «Юманите» газетаси, — ўз шаклини бирмунча ўзгартирди, холос. Эндиликда бу урушнинг иккинчи босқичи бошланади».

Дарҳақиқат, Камбоджа территориясини ташлаб чиқиб кетаётган Америка солдатларининг ўрнига Сайгон қўшинларининг (яъни Американинг қўғирчоқ ҳукумати қўшинларининг) янги-янги колонналари кела бошлади. Бу қўшинлар Камбоджада чекланмаган вақт қола беради. АҚШ президенти Никсон Камбоджа тўғрисида қилган «якунловчи докладида» АҚШнинг ҳарбий-ҳаво кучлари Камбоджа территориясини бомбардимон қилиб, Сайгон қўшинларига бундан буён ҳам мадад бераверади, деб очиқдан-очиқ шама қилди.

Камбоджа халқига қарши ҳарбий авантюрага Таиланд маъмурлари ҳам тортилмоқда. Таиланд самолётлари Камбоджа ерини бомбардимон қила бошлади. Вашингтон эса ҳарбий қўшилмалар юборинг, деб Бангкокни шошилтирмоқда.

АҚШ агрессияга ўз иттифоқчиларини янада кенгроқ жалб этишни мўлжалламоқда. Бу иттифоқчилар Ҳинди-Хитойдаги ватанпарвар кучларга қарши курашмоқ учун америкаликларга арзон-гаров тўп еми етказиб бериб туришга таппа-тахт туоибдилар. Никсоннинг айтганларига кўра, «АҚШ Камбоджага қўшин ва қурол юборишни истовчи мамлакатларнинг куч-ғайратларини рағбатлантиради ва қўллаб-қувватлай беради». Францияда чиқадиган «Эко» газетаси шу муносабат билан таъкидлайдики, Вашингтон Американинг «жи-ай»лари (солдатлари) ролини Американинг иттифоқчилари солдатлари ўйнашини истар эди.

Вашингтон Шарқи-Жанубий Осиёда тузган ҳарбий блок СЕАТО кенгашининг 2-3 июль кунлари Манилада бўлиб ўтган сессиясида айни шу планлар муҳокама қилинди. Матбуотнинг ёзишича, давлат секретари У. Рожерс бошчилигидаги Америка делегацияси сессияни Никсон доктринасини ва унинг «осиёликларни осиёликларга қарши урушишга мажбур этиш» деган машъум принципини батамом қўллаб-қувватлаш йўлига солиб юборишга интилди. Рожерс сессияда сўзга чиқиб, Вашингтон ушбу районда ўз сиёсатини ўзгартириш ниятида эмас, деди. Унинг сўзларига кўра, АҚШ «зарур топса Камбоджада қилиб ўтганидек Ҳинди-Хитойда бундан буён ҳам ҳарбий чоралар кўраверади».

Шундай қилиб, Камбоджа территориясидан АҚШ қўшинларининг олиб чиқиб кетилиши бу мамлакатдаги Америка авантюрасининг биринчи босқичигинадир. Бундан кейинги босқичда Сайгон қўшинларига, шунингдек АҚШнинг бошқа «иттифоқчилари» қўшинларига асосий роль берилади. Аммо Америка империалистларининг ҳамма мана шу найранглари Ҳинди-Хитой халқларининг миллий озодлик ҳаракатини қурол кучи билан бостиришдан иборат бирдан-бир мақсадни кўзлайди.

ОЛЬСТЕРДА КОНСЕРВАТОРЛАР ВАЗИЯТНИ КЕСКИНЛАШТИРМОҚДАЛАР

СЎНГГИ КУНЛАРДА Шимолий Ирландия шаҳарларининг кўчаларида яна баррикадалар уюлиб, отишма ва портлаш овозлари эшитилди, ёнғинлар алангаси кўтарилди. Қонли тўқнашувларда 6 киши ҳалок бўлди, салкам 300 киши жароҳатланди. Инглиз қўшинлари ҳамда Шимолий Ирландия маъмурларининг полиция отрядлари Белфаст ва Лондондеррининг католиклар яшайдиган районларида «тартиб» ўрнатишлари натижаси шундай бўлди.

Ольстердаги янги ғалаёнларни инглиз маъмурларининг ўзлари чиқарди. Яқинда яна инглиз парламентига сайланган 23 яшар ирланд ватанпарвари Бернадетта Девлин хонимнинг қамоққа олиниши граждан ҳуқуқлари учун курашчилар — католик меҳнаткашларнинг бошлаган ҳаракатлари учун бевосита сабаб бўлди. Б. Девлин судга берилиб, бултур декабрь ойидаёқ 6 ойлик қамоқ жазосига ҳукм қилинган эди. Аммо маъмурлар ҳукмни ижро этишга журъат эта олмай юришди, чунки Бернадетта номи Ольстернинг кенг меҳнаткашлар оммаси учун ўзларининг одилона талабларини қондириш учун кураш олиб бориш рамзи бўлиб қолди.

Англияда яқиндагина ҳокимият тепасига келган консерваторларнинг янги ҳукумати лейбористларнинг ҳукуматига қараганда қаттиқроқ иш тутишга қарор берган бўлса керак. Консерваторлар ҳукумати Девлиннинг қамоққа олиниши яна ғалаён кўтарилишига сабаб бўлишини кўриб-билиб турган бўлса-да, жўрттага шундай қилди. Бунинг устига янги ҳукумат Шимолий Ирландия пойтахти Белфастнинг католиклар истиқомат қиладиган районларида реакцион протестантлар ташкилоти бўлмиш «Зарғалдоқ орден» тарафдорларининг иғвогарлик маршлари ўтказиб турилишига ҳам рухсат бериб қўйди.

Консерваторлар ҳокимият тепасига келганидан сўнг Шимолий Ирландиядаги 8 минг кишилик инглиз гарнизони ёнига яна 3 минг киши қўшиб кучайтирилди. Англиядан Ольстерга пиёдаларнинг янги-янги бўлинмалари, танклар, бронемашиналар келтирилмоқда. Ёнида қуроли борлиги пайқалган ҳар бир кишига ҳеч огоҳлантирмасдан ўқ узилсин, деган буйруқ берилди. Кўча жангларининг ҳамма қатнашчиларини судсиз, терговсиз қамоққа ташлашга имконият берувчи янги қонун қабул қилинди.

Шуларнинг ҳаммасидан маълум бўлишича, консерваторлар ҳукумати ваъда қилинган ислоҳотларнинг амалга оширилишини тўхтатиб, Ольстер аҳолисининг граждданлик ҳуқуқлари учун, ишсизлик, камситиш, қашшоқликка қарши олиб бораётган курашини қонга ботириш ниятидадир. Аммо, Шимолий Ирландиянинг энг муҳим социал-иқтисодий муаммоларини шу тахлитдаги чоралар билан ҳал қилиб бўлмайди.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ҚОРАЛАНДИ

ПОРТУГАЛИЯ мустамлакалари халқларининг озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлашга бағишланиб 27-29 июнь кунлари Римда бўлиб ўтган халқаро конференция Португалия мустамлакачилигини, шунингдек унинг агрессив НАТО блокидаги хомийларини қатъий қоралаш билан тугади.

Ушбу анжуман қатнашчилари (унда жаҳондаги 64 мамлакатдан 177 халқаро ва миллий ташкилотларнинг вакиллари бор эди). Португалия мустамлакачиларини сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий жиҳатдан яккалаб қўйишга аҳд қилганликларини билдирдилар. Улар НАТО блокига аъзо бўлган ғарб давлатлари Португалияга қурол етказиб беришни тўхтатишларини ҳамда Африка халқларига қарши олиб борилаётган мустамлакачилик урушида Португалияга бошқа ёрдам кўрсатишни тўхтатишларини талаб қилдилар. Конференция Португалияни барча халқаро ташкилотларидан чиқаришни ҳам талаб қилиб чиқди.

Халқаро конференциянинг ана шу талаблари ғоятда актуалдир. Совет Иттифоқининг ташаббусига биноан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мустамлака мамлакатлари ва халқларига мустақиллик бериш тўғрисида тарихий декларациясини қабул қилганидан бери қарийб 10 йил ўтди. Аммо Африка қитъасидаги катта-катта территориялар ҳозиргача қадар ҳам лиссабонлик мустамлака ҳукмронларининг зулми остида қолиб келмоқда. Португалиянинг мустамлака қўшинлари Африкада Ангола, Мозамбик ва Гвинея (Бисау) ватанпарварларига қарши қабиҳ уруш олиб бормоқда. Айни маҳалда бу қўшинлар Португалиянинг мана шу мустамлакаларига қўшни бўлмиш мустақил Африка давлатлари — Замбия, Танзания, Гвинея, Конго ва Сенегалнинг мустақиллиги ва территориал бутунлигига тобора кўпроқ хавф-хатар солмоқда. Лиссабон қўшинлари ушбу мамлакатларнинг чегара районларига бетўхтов ваҳшиёна ҳужумлар қилиб турибди.

Римда бўлиб ўтган халқаро конференция Лиссабоннинг мустамлакачилик ҳукмронлигига қарши Африка ватанпарварларининг қаҳрамонона курашини қатъий қўллаб-қувватлади, Португалиянинг империалистик гумашталарини лаънатлади. Ангола Озодлик кучларининг раҳбари Агостинь О Нето айтганидек, «мустамлакачилар ва ирқчиларнинг ҳарқандай тил бириктирувларига Африка ва бошқа қитъалардаги барча прогрессив кучларнинг жипслашган фронти оғишмай қарши тураверади. Ҳамма ерда мустамлакачилик ва ирқчилик ҳалокатга маҳкумдир».

В. ХАРЬКОВ, А. РАЧКОВ, Г. СКОБЕЛЕВ.
(ТАСС).

Суратда Югославиянинг Риеке шаҳридаги 3 Май номли завод коллективи Совет Иттифоқи учун тайёрлаган кема тасвирланган. Пастда эса Англиянинг Пилкинтон шаҳридаги шиша заводи ишчилари уюштирган намойишни кўриб турибсиз. Полициячилар ишчидан ўч олишмоқда.

ТАНЮГ — ТАСС, ЮПИ — АПН фотолари.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

Ғарбий Бенгалияда ҳинд меҳнаткашлари ўзларининг ҳаётий ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, янги кучли ҳаракат бошладилар. 25 та йирик тўқимачилик фабрикасининг 50 мингга яқин ишчиси иш ҳақининг кўпайтирилишини ва моддий аҳволнинг яхшиланишини талаб қилиб, иш ташлади. Улар 16 та фабрикани маъмурият ёпиб қўйганидан кейин ишдан маҳрум бўлиб қолган 20 минг ўз ўртоқлари билан бирдамлик юзасидан шу забастовкани ўтказмоқдалар.

«Крайслер» ва «Рут мотор» корхоналарининг минглаб меҳнаткашлари «Форд» фирмасининг Венесуэладаги Валенсия шаҳрида жойлашган заводи биноси ёнида шу корхонанинг автомобиль йиғувчилари билан бирдамлик намойиши ўтказдилар. Автомобиль йиғувчилар иш ҳақининг кўпайтирилиши ва ишдан бўшатилган ўртоқларининг қайтариб ишга олиниши учун курашмоқдалар. Иш ташлаганлар билан бирдамлик ҳаракати бутун Венесуэлада кенгаймоқда.

Металлургия саноати меҳнаткашлари миллий федерацияси эълон қилган баёнотда айтиладики, маъмурлар ажнабий компаниялар манфаатини кўзлаб кўраётган чоралар «коллектив меҳнат шартномаларини назар-писанд қилмаётган ва бунинг устига венесуэлаликларнинг уюшган ишчилар ҳаракатини йўқотишга интилаётган ажнабий фирмаларнинг фитналарига қарши курашни ва бирдамлик кампаниясини кучайтиришга ҳалақит бера олмайди».

Доминикан Республикасининг Бонао шаҳрида жойлашган ва Канадага қарашли бўлган «Фалконбриж» фирмасининг ишчилари курашни давом эттирмоқдалар. Улар иш ҳақининг кўпайтирилишини, турмуш ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Корхона эгалари уларнинг талабини қондиришдан бош тортдилар. Улар 200 кишини, шу жумладан касаба союз раҳбарларидан 27 кишини ишдан бўшатиб юбордилар.

(ТАСС).

РЕАКЦИЯ ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Америка Қўшма Штатларида аҳолининг демократик ҳуқуқлари қўпол равишда поймол этилмоқда. Америкалик машҳур тарихчи Генри Стил Коммаджер шундай хулосага келди.

Коммаджер «Лук» журналида эълон қилинган мақоласида маккартизм бебошлиги бошлангандан бери Америка Қўшма Штатларида ҳеч қачон бундай аҳвол юз берган эмас деб кўрсатади. Авторнинг ёзишича, конституцион эркинликларга маъмурларнинг рухсати билан расмий шахсларнинг ўзи ҳужум қилмоқда.

Коммаджер асосий конституцион эркинликларнинг қўпол равишда бузилаётганлигини кўрсатувчи мисоллар келтириб, жумладан, Кент университетида ва Жексонда (Миссисипи штати) тинч студентлар намойиши ўққа тутилганлигини эслатиб ўтади. У аҳолини таъқиб қилиш ва бир қанча муассасалар хизматчиларининг «ишончли кишилар эканлигини» текшириб кўришни қайта бошлаш электрон машиналар орқали амалга оширилаётганлигини кўрсатиб ўтади.

Гражданларнинг демократик ҳуқуқларига ҳужум қилинаётганлигини кўрсатувчи яна бир далил маъмурларнинг ҳукумат сиёсатини танқид қилишни бўшаштириш мақсадида оммавий информация воситаларини ўз назоратлари остига олаётганликларидир, деб уқтиради олим. (ТАСС).

ҒАРБИЙ ПОКИСТОННИНГ ЯНГИ МАЪМУРИЙ БЎЛИНИШИ

КАРОЧИ, (ТАСС). Ғарбий Покистоннинг маъмурий бўлиниш картаси ўзгартирилди. Унинг территориясида мавжуд 15 та «Бирлашган вилоят» ўрнига янгидан тўртта вилоят: Панжоб, Ғарби-Шимолий чегара вилояти, Синд ва Белужистон ташкил этилади. Президент Яҳёхоннинг фармонига биноан ҳар бир вилоятга губернатор бошлиқ қилиб қўйилади, маҳаллий маъмурият, вилоят парламенти, олий суд ва бошқа ҳокимият органлари тузилади. Вилоятларнинг 1970—1971 молия йили учун бюджетлари эълон қилинди.

СЕРГЕЙ ДАВИДОВ— ХАЛҚАРО МАСТЕР

Жаҳонда энг кучли шашкачилар ватани — СССР билан Голландия юз катакли шашка бўйича анъанавий ўртоқлик ўйинида тўртинчи марта учрашдилар. Маълумки, бултур Ригадаги учрашув 15,5:14,5 ҳисобида СССРнинг ғалабаси билан тамом бўлган эди, Бу гал бизнинг терма командамизни ўз юртларида қабул қилиб олган голландияликлар муваффақият қозонамиз деб ҳисоблаган эдилар

Мамлакат терма командаси составида тошкентлик спорт мастери С. Давидов ҳам қатнашди. Ўйиннинг биринчи куни Голландия студентлари ўртасида чемпион А. Пипел унинг рақиби бўлди. Бу учрашув беш соатлик курашдан кейин дуранг натижа билан тугади. Бизнинг ҳамюртимиз иккинчи куни мастер А. Шотанус билан ўйнади. Давидов ўз рақибини мураккаб комбинациялар билан чалғитиб ғолиб чиқди. Шундан кейин тошкентлик ўйинчи халқаро мастер Ван Дер Слуйс ва халқаро гроссмейстер Ҳ. Вирсма билан бўлган ўйинларни дуранг қилди.

Ўйиннинг умумий натижаси 16:12 ҳисоби билан совет командаси фойдасига ҳал бўлди.

«Узгипроавтодор» институтининг инженери Сергей Давидовга халқаро мастер унвони берилди.

Е. ЧЕРКАССКИЙ,
Ўзбекистон шашка федерацияси раиси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ОБЛИҒАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3% ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

32-ютуқлар тиражининг

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1970 йил 30 июнда Рига шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма ўттиз разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
100138	1—50	40	140459	22*)	500	172157	33*)	500
100408	14*)	500	142887	48*)	500	172178	45*)	1.000
100593	1—50	40	143481	15*)	500	172272	44*)	500
100956	1—50	40	143943	41*)	500	172672	1—50	100
102742	1—50	40	143996	15*)	500	173747	08*)	500
102764	49*)	500	144046	1—50	100	174213	13*)	500
104055	27*)	1.000	144340	04*)	500	176087	1—50	40
104350	39*)	500	144519	07*)	500	176507	31*)	500
104802	27*)	1.000	144670	1—50	40	176912	21*)	500
108263	36*)	500	145296	24*)	500	177088	39*)	500
110140	32*)	500	145583	38*)	500	178752	41*)	1.000
110680	26*)	500	146613	41*)	500	179786	31*)	500
113950	43*)	500	146620	37*)	500	180021	1—50	40
114266	1—50	40	146916	04*)	500	180652	40*)	500
115582	1—50	100	147185	37*)	500	180705	01*)	500
115989	32*)	500	148925	13*)	5.000	180711	01*)	500
116002	1—50	100	148968	17*)	500	181570	39*)	500
116391	38*)	500	149003	38*)	500	181637	1—50	40
116954	07*)	5.000	149299	1—50	100	182244	09*)	500
118238	36*)	500	150051	1—50	40	182749	40*)	500
118350	1—50	40	150631	08*)	500	184605	38*)	500
119502	18*)	500	150884	1—50	40	184838	37*)	1.000
119922	15*)	500	152204	1—50	100	186250	30*)	500
120058	42*)	500	152401	20*)	500	186291	08*)	500
121342	10*)	2.500	152658	35*)	500	187430	19*)	2.500
121526	15*)	500	153467	1—50	40	188418	1—50	100
122011	27*)	1.000	154132	1—50	40	188968	1—50	100
122547	08*)	1.000	154475	1—50	40	189143	04*)	1.000
123273	48*)	500	154883	1—50	40	189903	36*)	500
123889	34*)	500	155297	14*)	500	189979	09*)	500
124445	1—50	100	156328	18*)	500	190300	08*)	500
124452	37*)	500	156645	29*)	500	190314	19*)	2.500
125207	21*)	500	156999	19*)	500	190334	02*)	1.000
126178	38*)	500	157072	1—50	40	190538	48*)	500
126562	16*)	1.000	158117	05*)	500	191005	1—50	100
127888	1—50	100	158198	1—50	40	191108	29*)	500
127923	1—50	40	158886	16*)	500	192810	07*)	500
127945	1—50	40	159174	25*)	500	192940	44*)	500
128026	1—50	100	159202	1—50	40	193370	02*)	500
128268	17*)	1.000	160135	32*)	2.500	193912	46*)	500
129425	1—50	40	160250	38*)	500	193999	24*)	1.000
129923	18*)	1.000	160549	41*)	500	194453	46*)	500
130330	1—50	40	160972	43*)	500	194464	49*)	500
130862	41*)	500	161889	1—50	40	194554	15*)	500
130930	1—50	100	163070	46*)	500	195030	1—50	40
131530	1—50	40	163580	43*)	500	195127	49*)	500
131744	14*)	500	163754	30*)	500	195618	43*)	1.000
132155	02*)	500	163986	22*)	500	195749	20*)	500
132375	19*)	500	164240	13*)	1.000	196215	1—50	40
132619	47*)	500	164317	30*)	1.000	196705	41*)	1.000
133845	49*)	500	166033	31*)	500	196794	1—50	40
134284	14*)	1.000	167554	33*)	500	196971	1—50	40
134603	1—50	40	167654	09*)	1.000	196992	17*)	500
134884	02*)	2.500	168404	1—50	40	198276	14*)	500
134943	1—50	40	169799	40*)	500	198376	40*)	500
136006	30*)	500	169963	1—50	40	198693	25*)	500
136022	01*)	500	170390	1—50	100	198797	1—50	40
137229	48*)	500	170539	1—50	40	198858	1—50	100
137232	1—50	40	171132	03*)	500	199248	1—50	40
138850	02*)	500	171315	44*)	500	199302	07*)	500
139259	11*)	500	171593	23*)	500	199490	50*)	500
139794	22*)	500	171839	21*)	500	199870	24*)	500
140117	33*)	500	172015	40*)	1.000			

* Шу сериядаги облигациянинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Рига шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси — Г. К. ЗИЕМЕЛИС—КАДИКИС.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — Москва кўрсатади, 18.25 — Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.30 — Мультфильм 18.40 — Телеянгиликлар, 18.55 — «Ғирвонсой — зарбдор қурилиш», 19.15 — Кино ҳақида суҳбат, 20.25 — Реклама. Ўзбек тилида: 20.45 — Телеянгиликлар, 21.00 — «Ўртоқ учувчилар» (кинофильм), 21.20 — «Нафосат илҳомлари», 22.10 — Қишлоқ хўжалиги билимлари университети, 22.40 — «ЮЛДУЗ» тикув фирмаси бадиий ҳаваскорларининг концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Тошкент. Ўқув кўрсатувлари, 20.00 — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — Тошкент: Классик музика саҳифалари, 20.40 — «Ёшлик байрами» (телефильм). Рус тилида: 21.05 — «Азимут» — туристик-ўлкашунослик клуби 21.35 — «Адмирал Ушаков» (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уч ёқлама текширув — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ярим ва кеч 7 яримда), «МОСКВА» (эрталаб соат 11, кундуз 4, кеч 9 да).

Яшасин севги! — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9 да).

Қора лола — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

• Ҳалоскорлик (1 ва 2 серия) — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади).

Уч ёқлама текширув — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қашқирлар ороли — «ХИВА», «РАКЕТА».

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Правленниеси, СССР Литфондининг Ўзбекистон бўлими, Ҳамид Олимжон номидаги адабиётчилар уйи, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи бадиий адабиёт бюро пропагандаси Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Правлениесининг раис ўринбосари, шоир Рамз БОБОЖОНГА ва оила аъзоларига отаси, 1918 йилдан буён КПСС аъзоси, Туркистонда машҳур инқилоб курашчиси ва гражданлар уруши қатнашчиси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Насриддин Очилович БОБОЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон КП Октябрь район комитети, Ўзбекистон ССР Социал таъминоти министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1918 йилдан буён КПСС аъзоси

Насриддин БОБАЖОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оиласига таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Урганч 34—55, Гулистон — 22—09.